

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un sem. . 14 "
Pe o lună . 2 40 "

Nr. de Duminică
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Dacă dorim să trimitem
scrierile noastre
să primim la adresa
trafic.
Mulțumim public și Loc. ca
achis. costă fiecare și 20 ml.
Manuscrisurile nu se în-
potoază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 34

Morții învie..

În Brădeni, comună părăsită la poalele Carpaților, din vremuri străbune atârna în păretele prăfuit al primăriei o icoană veche, de care nici cei mai bătrâni oameni ai satului nu-și aduceau aminte cum ajunsese acolo. Era o icoană îngălbenită de vreme, de desupt cu câteva șire abia cetefe: »Intrarea lui Mihai-Viteazul în Bălgrad«.

Se părădaseră vre-o 6 notari; veniseră și se duseseră vre-o 17 primari; colindase pe la primărie, cu necazuri multe și mărunte și veșnic aceleași, tot satul; și cei de azi și părinții și moși lor. Și icoana a rămas nebagată în seamă.

Doar din vreme în vreme vre-un nepotel de primar, rătăcind prin cancelarie, de mai cîtea, silabizând anevoie, cuvintele de sub icoană și întreba de bunicul său: »Tată-moș, ce-i aia: Intrarea lui Mihai-Viteazul în Bălgrad?« Și bunicul răspundea trăgănat: »Las, vei ști tu când îi fi mai mare!« și întorcea vorba în grabă, ca nepotul să nu bage de seamă că nici el nu știe ce e cu intrarea în Bălgrad.

Preotul, doar, și dascălul când veneau, arareori de tot, pe la primărie, de mai priviau înțelegător la icoana din părete. Dar făceau și ei. Nu-i întreba nimeni. De ce ar fi turburat, deci, somnul eroilor unor vremi de mărire apusă?

Intr'o zi, însă, noul solgăbirău trecu prin comună, descălecând și la primărie. Ochi

lui scrutători se opriră asupra icoanei din părete. Dădu poruncă să fie înlăturată și înlocuită cu altă icoană ce-o va trimite el. »Avem să facem!« răspunse primarul. Jurații dădură din cap în semn de învoire... și a doua zi nimeni nu-și mai aducea aminte de porunca primită. Un veac atâr-nase icoana acea în părete fără să-i fi stat cuiva în drum. Nu-i sta nici acum în drum nimănui.

La câteva săptămâni vine scrisoarea dela solgăbirău: »Ce-i cu icoana?« Ce să fie? Avem s'o luăm de-acolo! răspunse primarul notarului. Dar nu se putu stăpâni să nu-l întrebe cine a și fost Mihai-Viteazul ăla, a cărui intrare în Bălgrad era înfățișată pe icoana aceasta veche de veacuri și care nu e pe placul d'lui solgăbirău. »Un mare Vodă valah de-al vostru!« îi răspunse notarul, ungur, rizind batjocuritor...

Icoana, însă, a rămas în părete. Era în miez de vară, în toiul lucrului de câmp, și primarul și jurații n'aveau vreme să mai poarte grija și marelui »Vodă valah«... Doar seara câte-o dată, stînd la povești vorbeau în auzul tinerilor de icoană și spuneau că mâne-poimâne au s'o ia de-acolo!

Vestea se lăți însă prin comună că d-nul solgăbirău dăduse aspră poruncă să se ducă din primărie icoana unui crai românesc, care cucerise pe vremuri și stăpânise și țara românească... Și oamenii când aveau de lucru la primărie se opriau în fața icoanei ca să vază »Intrarea lui Mihai Viteazul în Bălgrad«.

Iar uneori, când n'aveau de lucru, își făceau de lucru pela primărie... Și, seara, poveștile despre marele Crai al Românilor erau tot mai răspiccate, tot mai înfocate, tot mai avântate... Și icoana a rămas ne-atinsă în părete.

Intr'o zi însă sosește în comună dl solgăbirău. Și cu el sosesc patru jandarmi însulițați. Era zi de sârbătoare și lume multă înaintea casei comunale. Dl solgăbirău se oprește înaintea primăriei, intră cu cei patru jandarmi în curte, urmat de lume multă, ce creștea mereu. »Dați-i afară!« porunci dl solgăbirău și, loviți de paturile puștilor, amenințați de sulite, oamenii iasă din curte și încep să se întrebe de pricina supărării. S'adună femei, s'adună copii, se naște șgomot, se aud țipete, strigăte, lumea intră din nou în curte. Jandarmii iasă din casă; unul duce icoana cu »Intrarea lui Mihai Viteazul în Bălgrad«... Lumea se dă înapoi, jandarmii se dau după ei »să curețe curtea« și lovesc fără milă. Un fecior dă să se apere împotriva loviturilor cu patal puștei și cade străpuns de baioneta jandarului. Țipete noi, vaiete, plîns și injurături. »Ne omoară! Ucigași! Nu dați, mă!« S'aud descărcături de puști... Sânge cald îngroșește pământul. Nu mai e nimeni înaintea primăriei. Numai trei morți, trei feciori în haine de sârbătoare și patru jandarmi dintre cari unul duce, mândru, o icoană veche..

FOLIA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Norocul lui Moș Toma.

La Murgeni, în ținutul Bărladului, am învățat eu, nepoate, și m'am desăvârșit la meșteșugul croitoriei. Zic eu așa, dar vezi că omul cât trăiește învață. În vremea aceea, nu era deosebire în portul dela țară și cel din oraș. Umbra Alecu Sturdza, proprietarul târgului, îmbrăcat la fel cu țaranii, deosebia numai prețul portavului din haine și al materialului de încălțăminte și de acoperit capul; cred apoi că și albiturile lui erau mai de preț. Va să zică portul tuturor era la fel. Mai târziu, încet încet, a năvălit în orașe portul nemțesc. Alt port, altă croială. Odată cu portul nemțesc au năvălit și croitorii străini, pentru că croitorii moldoveni nu s'au abătut să învețe croiala nemțească; la țară a rămas încă multă vreme portul turcesc, iar noi de-am fi fost sănătoși și vrednici să îndestulăm nevoile portului țărănesc! Mă uit eu acum la oraș și văd că lipă de so-coteală trebuia să fi fost, pe vremea aceea în gospodăria țării. Judec numai, că de ar fi putut să aibă numai Românii meșteșugurile din orașe; când ar fi venit străinii ar fi găsit locurile de meșteșuguri prinse de Români și nu s'ar fi așezat în orașe.

Că doar și românul se poate deprinde cu schimbările meșteșugurilor. Spun asta după mine; eu am învățat un fel de croială; jaș fi pierit de nu m'aș fi dat după păr. Dela o vreme a năvălit la țară portul bulgăresc, apoi jumătate bulgăresc și jumătate nemțesc, apoi fiecare din aceste

schimbări mari aduceau, pe nesimțite, altele mai mici și tot așa, fără sfârșit. Totdeauna mi am schimbat croiala, după cum se cerea; așa ar fi trebuit să facă și croitorii cari au rămas la orașe. Ehe!, nepoate!... toate se schimbă și se prefacă! Până și vorba se schimbă. Înainte vreme erau slovele din cărțile bisericesti, acum nu mai pomenește nimeni de ele. Am învățat singur slova cea nouă, tocmai târziu, că d' trebula, să dau ajutor bătăului meu, după ce l-am dat la școală. Am deprins să citesc pe cărțile lui și am văzut că vorba din cărți s'a schimbat; multe vorbe nu le mai înțelegeam. Și nu numai în cărți s'a schimbat vorba, dar bag de seamă că și la oraș s'a schimbat vorba, cum s'a schimbat și portul. Altfel vorbim noi la țară și alfel orașenii: și-au nemțit vorba! Numai de le-ar rămânea de cap, vorba lor schimonosită, că mai bine nu le-olu zice!.. Adică zic și eu o vorbă tare ca asta, pentru că pricep și eu atâta lucru că-l numai dorința de a se arăta orașanul mai breaz decât noi țaranii, iar n'ci decum că n'ar putea vorbi limba curată românească. Și am eu o dovadă strașnică precum că dreptatea stă cu mine aici: știu c'ai umblat în învățături și în străini și văd că vorbești cu mine, ca și cum nici n'ai fi eșit din sat! El, vezi de ce mor eu de ciudă pe sergentoli care-și marghiolesc vorba, după ce se întorc din armată?!..

El, dar să ne întoarcem la vorba noastră!

Cum îți spuneam, am învățat meșteșugul la Murgeni. Cinci ani am stat acolo, până ce am eșit calfă. Știam să cos haine bărbătești, după portul de-atunci și să fac plapome. Pe vremea aceea nici pomeneală de școale de meserii. Mă

uit eu acum la nepotul Vasile, care sfârșește școala de meserii. Îl văd rumeor la față, spălățel, îngrijit și, după cele ce-mi spune el, drept dragul să livești acumina meșteșug. Muncă, hrană și odihnă după ceas. Rândululă în toate și purtare părintească din partea maieștrilor. Ehe!... dar ascultă.

Pe vremea aceea era Prutul închis, întâiași dată; cum am zice era Rusul stăpân pe Moldova de dincolo de Prut. Pe drum drept, nu-i nici o jumătate poștă dela Murgeni la Prut. Ziua, din zori și până târziu, lucram la haine bărbătești de vară și de iarnă. Portul, în Basarabia, era tot cel din Moldova, măcar că era Prutul închis. Noaptea dela o vreme, veneau contrabandii ca să ia marfă și s'o treacă peste Prut. Aici era chinul nostru cel mai greu, mai ales a celor mai mici. Erăm între 30 și 40 de lucrători. Calfele croiau, noi lucram: unii înseiam, alții țiveam, alții încheiam, iar alții căcam, cu fierul pentru netezit cusăturile. Lucram până cădeam cu naul pe ac; ne ardea cu varga de corn, ca să ne dea deșteptare și lucram iar. În sfârșit ne culcam. O parte stăteam de pază, de obicei cei mai mici. Auziam dela o vreme c'ocnind la poartă. Contrabandiștii! Școală-te, băiete, fă focul, pune de mămăligă în ceaunul de-o baniță, du-te în pod după păstramă și după brânză, aleargă în pivnița stăpânului și scoate cofa cu vin, apoi pregătește-ți spinarea de cumvă o cărti ceva vre-un contrabandist. Cătă să-i ospetezi cum trebuie, că doar mai mult ei țin târgul și fac avant stăpânului. Apoi trebuie să te grăbești: până în ziua trebuie să fie tocmai peste Prut, dincolo de bălți, unde i așteaptă

Vreme îndelungată icoana cu »Intrarea lui Mihai Viteazul în Bălgrad« atârname în părete nebăgată în seamă de nimeni. Se pîrîndaseră vre-o 6 notari; veniseră și se duseseră vre-o 17 primari; colindase pe la primărie, cu necazuri multe și mărunte, tot satul: și cei de azi și părinții și moși lor... Și nimeni nu știa și nu întreba ce înseamnă icoana din părete.

Azi?

Azi tot satul știe cum viteazul Vodă al Țării românești a frânt jugul Turcilor la Călugăreni; cum a trecut munții și cu o oaste de 40.000 de oameni a intrat în Ardeal și a învins la Șelimbrou oastea ungurească a lui Báthory, supunând țara întreagă și luându-o în stăpînire; cum a trecut apoi în Moldova și a fost primit de întreg poporul ca un mîntuitor... Azi tot satul știe cum a intrat ca stăpîn în Bălgradul Ardealului, în Suceava și Târgoviște și a unit o clipă stăpînirea pămîntului românesc: Țara Românească, Ardealul și Moldova... Azi tot satul știe cum venind a doua oară în Ardeal a fost înșelat de aliatul său, general împărătesc, și ucis, în mod mișelesc, în tabăra dela Turda, în revărsatul zilei de 19 August 1601...

Azi tot satul știe că a fost odată un mare »Vodă valah« care o clipă scurtă a unit într-o singură țară România de pretutinderi.

Și, seara, poveștile se urmează mai răspicate și lămurite; privirile se aprind și s'hinteză; în suflete răsar doruri mute și glasuri tainice șoptesc și îndeamnă și îmbărbătează...

Așa învie morții!

»Partidul naționalităților«. În ziarele ungurești din Budapesta citim un comunicat de următorul senz: Deputații naționaliști români și o parte din foștii deputați, se vor întruni, înainte de începerea ședințelor Camerii, în Budapesta, pentru a fixa

negustorii veniți anume din Cahul, ca să-și încarce prăvăliile și să desfacă marfa.

De multe ori nici nu aveau vreme să aștepte, luau hainele așa cum le găseau în lucru, desfășurate cum trebuie, și porneau la drum. Trebuia să i întovărășești până la Prut; în caz de întârziere caravanele noastre, să le arăți îndreptări că nu s'hoți de vite, ci mușterii mărfii din Murgeni, luată pe plată. Tot șesul de peste Prut, unde sînt acum arăturile cele mai mănoase, era acoperit de bălți și de luncă de salcie. Sufărta se întindea până în malul Prutului și era numai o cărărușe pe care abia putea răzba'e și abia puteai zări sulita muscalului de caraul, care trecea călare. Stam de pîndă, până trecea Rusul de caraul, dădeam luntrile pe apă și treceau. Și tot așa: ziua lucram, iar noaptea ospătam și petreceam pe contrabandiștii până la Prut. O grijă n'a e trebuia să am: să nu mă lăcomesc la rachiu. Contrabandiștii aveau între ei doi-trei, cu vase anume pentru rachiu, că doar și rachiu avea cătare în Basarabia și făceau contrabandă și de rachiu, tot din prăvălia stăpînu-meu. Pe drum, se vede că li se părea prea greu rachiu din spate — vorba vine; se opreau, beau și mă în-

programul activității din viitor a partidului naționalist român. Planul lor e să organizeze înainte de toate românimea din provincie, deoarece cauza înfrîngerii ce-au suferit la alegeri a fost tocmai lipsa de organizație și de educație politică a românilor. În cameră vor lua cuvînt mai întâi în chestiunea recensămîntului. Oratorul lor va fi probabil deputatul Vaida. Deputații români naționaliști nu sînt adică mulțămîți cu listele de recensămînt, cari sînt alcătuite cu tendința de-a ascunde numărul adevărat al românilor.

Stăm și nu ne putem dămeri de sorgintea acestui comunicat...

Holera în politică. Meritul de a fi adus în tîlaoară în arena politică stafia fioroasă a holerei și l-au cîștigat zilele acestea, — cine alții, dacă nu ciudații noștri compatrioți, ungurii? Și iată cum: E un fapt nu se poate mai trist și totodată mai caracteristic pentru halul azlatic al autorităților din săvîta noastră țară, că deși toate țările vecine cu noi și mărginașe cu pămîntul Rusiei, cel atât de fertil în boalele cele mai groaznice ale omenimii, au putut să-și închidă hotarele în fața crîncenei stafii a holerei, ea a putut să pătrundă totuși până la noi, cu toate că teritoriul țării noastre, tocmai prin brăul munților ce ne înconjoară, e izolat de teritoriul bîntuit de holera. Acum holera își face aici chestul ei lugubru neturburată și seceră deja zeci de vieți zilnic, prin toate comunele și orașele situate de alungul Dunării. Vigilența autorităților nu e atât de intensă ca să o supere.

E lucru prea firesc însă că în fața primejdiei ce amenință dinspre Ungaria, atât autoritățile din Viena cât și cele din România au luat cele mai întinse măsuri de precauție, ordonînd ca toți călătorii ce vin din Ungaria să fie siliți a sta în carantină vreme de câteva zile.

E gestul de apărare cel mai legitim și cel mai firesc acesta, al celor două țări serios primejdite. Cu toate acestea membrana ultrasensibilă a orgolului maghiar, »B. H.«, se agită azi ca de o mare insultă la adresa nobilei națiuni și nu

desau și pe mine să beau. Beam, că n'aveam încotro; dar vezi că dela o vreme gîlțiam în sec și-l făceam să creadă că beam cât și ei. După ce dădeau marfa în primire, negustorii de dincolo le dădeau mîncare și rachiu, până-l îmbătau și adormeau toată ziua în luncă de peste Prut, pentru ca să i apuce noaptea următoarele aproape de malul Prutului și să vie din nou la Murgeni. De multe ori, la întors înapoi, mă doboră somnul și mă treziam mergînd în bobote, rătăcit pe colauri. De câteva ori am băjbăit până ce m'am pomenit, când s'a făcut ziua, prin cine știe ce saie depărtate de Murgeni. Atunci să fi văzut haz, când dam cu ochii de maestrul... mă bătea cu o curea, de mă lăsa lat. A fost par'că în vis... și aș vrea să mă mai întorc odată în vîrsta de atunci! Tinerețe!... mai fă te odată încoace, să-ți arăt acum, cum trebuie să fi întrebuintat! Vezi d-ia, nepoate?... tinerii de azi sînt grăbiți... n'au răbdarea, pe care am avut-o noi!

(»Albina«).

Spiridon Popescu.

eziță a arunca Austriei și României obișnuitele ei insulte bădărane. Ba, în neputința sa ridiculă, ea cearcă să se descarce și de data asta asupra noastră, văzîndu ne drept inspiratori ai măsurilor luate de autoritățile vigilente ale celor două țări civilizate.

Ne uimește atîta infamie, înțelegem însă că pizma șovinilor dela »B. H.« izvorește din ura lor înăcrită împotriva României, care iată că deși e asaltată din trei părți de fioroasa Ighioană holerică, a putut să dea o dovadă strălucită despre organizația ei sanitară la cel mai înalt oivel european, în vreme ce autoritățile noastre, deși la adăpostul sigur al organizației sanitare din România.

Invidia neputincioasă a fost însă totdeauna, ca și cazul de față, — ridiculă.

Cancelarul monarhiei în Italia. Ziarul »Rejici« din Petersburg anunță că ministerul de externe austro-ungar, contele Achrenthal va întreprinde în toamna anului acestuia o călătorie în Italia sub masca că M. Sa împăratul nu poate să meagă la Roma ca să întoarcă vizita regelui Italiei. »Bö sen Courier« e informat că această întreprindere a ministrului nostru de externe va avea loc într'un oraș din partea de mijloc noaptea a Italiei, avînd în vedere că nici contele de San-Giuliano nu a venit la Viena.

Omorul dela Făget.

Am anunțat în numărul nostru de ieri cea mai nouă sălbătăcie săvîrșită de jandarmi la Făget: un fecior român a fost omorît în mod mișelesc, fără orice vină, numai pentru că așa i-a plăcut Măriei Sale, dlui jandarm.

Correspondentul nostru ne comunică azi declarațiile alor doi martori, cari au fost de față la sălbătăcia aceasta ne mai pomenită. Din spusele lor se învederează că nenorocita jertfă a furiei împănașilor n'a avut nici cea mai mică vină...

Povestirea simplă a țaranului, redată în scrisoarea correspondentului nostru, va arăta mai bine decît orice comentariu toată josnicia celei mai noi vitejii jandarmerești...

Iată ce ni-se scrie:

Făget, 15 Septembrie.

Un martor ocular, demn de toată credința, Gheorghe Matiaș țaran din comuna Bacamezeu, povestește următoarele:

»Ieri (Miercuri) dimineața pe la orele 6 eram mai mulți feciori dela noi din sat adunați la un păhar de bere în birtul lui Fischmann. Cu noi la masă era chinezul nostru Filimon Tisan. În birt era lume multă și, lucru firesc, și vorbă multă, dar fără de a fi larmă mare.

Deodată intră în birt un jandarm — spun că-l chiamă Mike — armat numai cu sabia și se îndreaptă spre masa noastră.

»Ce faceți larmă aici? ne strigă și fără de nici un motiv prinde de după cap pe Ion Lungu, zicîndu-i: »Tu vie cu mine!«

La aceste chinezul interveni la jandarm, ca să nu-l excorteze, deoarece n'a făcut fiacăul nimic

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Rét**

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Transport economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeții separate, în oricare parte a Ardealului la provincie la dorința prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desene. — Să fim atenți la firmă

rău. Fără însă de a da ascultare vorbelor chinezului, jandarmul împinse pe Lungu pe ușă afară. Noi, curioși să vedem ce se va întâmpla cu bietul Lungu, plecarăm cu toți după ei. Ajunși înaintea cazarmei, jandarmul îmbrânci pe Lungu pe poartă înlăuntrul. Apoi întorcându-se către noi sberă: »Acuma cu toții înlăuntru!«

Ce era să facem? Am intrat unul câte unul. Mai la urmă lera Traian Murărescu, (nu Filimon cum v'am anunțat ieri, Cor.).

Acesta — fără însă de a se împotrivi — zise: «Domnule n'am făcut nici un rău, pentru ce să intru? Cu o înjurătură cocșască jandarmul împinse brusc și pe Murărescu în curtea căzărnil.

Subt poartă erau doi jandarmi înarmați cu puști, cari, îndată ce ajunse Murărescu lângă ei, începură a-l lovi cu patul puștilor, iar Mike scoțând sabia îl lovea cu mânerul în piept. Deodată fără ca Murărescu să se fi împotrivit câtuș de puțin, Mike îl împânță sabia în coaste, și tot atunci îi strigă: «Lasă-te pe spate!» Apoi jandarmul alergă în caza-mă, de unde se întoarse îndată cu ac și ață, poate pentru a cosse rana lui Murărescu, dar era prea târziu, căci bietul băiat își dăduse sufletul.

Toate aceste s'au întâmplat subt ochii noștri, fără de a ne putea da seama, că de ce. — Pe noi celalalți ne-au mai ținut în cazarmă până târziu după prânz, când apoi un locotenent de jandarmi, venit dela Lugoj, ne-a dat drumul.

«Așa domnule, cum spune feciorul acesta, toate acestea le-am văzut și eu» — zise un țaran mai în vârstă care ascultase declarațiile lui Matiaș.

«Cine ești dumneata?» îl întrebai.

«Sânt chinezul din Bacamezeu».

Așa dară și chinezul a întărit toate spusele martorului.

După Traian Murărescu a rămas nevastă și un copil.

Astăzi va descinde comisia pentru a face autopsia cadavrului. Apoi va porni ancheta, care va constata, că — jandarmul era în drept de a folosi arma...

Până când toate aceste?

Coresp.

Un avertisment oligarchimii.

Di Nagysolymosi Szabó Ferencz, cunoscut cititorilor noștri dintr'un număr recent, i-a adresat fostului prim-ministru, baronului Dezider Bánffy o scrisoare, cuprinzând adevărurile luminoase pe cari le publicase dăunăzi în broșura d-sale. Se pare că broșura dlui N. Sz. F. a avut un ecou neobișnuit și în lumea ungurească și că autorul a primit scrisori de apreciere dela mai mulți oameni politici unguri, chiar și dela cei mai cunoscuți.

Cel dintâi care i-a remarcat broșura a fost însuși baronul de Bánffy, considerat cu drept cuvânt, tipul oligarchului ultrașovin. Baronul de Bánffy n'a putut să aprobe părerile clare ale dlui N. Sz. F., după cum era și firesc, mentalitatea lui de oligarch rămânând refractară pentru orice adevăr potrivit intereselor clasei feudale. Di N. Sz. F. încearcă cu toate astea să l convingă cu o argumentație și mai eclatantă, adresându-i prin poștă, următoarea scrisoare:

Excelență!

M'am bucurat, că tocmai excelența Voastră, ca reprezentantul șovinismului unguresc ultraradical, v'ați interesat cel dintâi de operele mele. Excelența Voastră dimpreună cu ceilalți oligarhi veți

găsi de bună seamă că tonul scrierilor mele e neobișnuit și surprinzător și citindu-le veți râde de nebunul ungur care cutează să spună pe șleau adevărul, veți râde de acel nimenea, care, din întâmplare, vede clar lucrurile. Râdeți de mine și disprețuiți mă, nu mi pasă. Evenimentele ce vor urma, îmi vor da mie dreptate. În posesiunea puterii oligarhii sânt orbi, ei nu văd. Nu simțesc că aerul e saturat de praf de pușcă, Intocmai precum n'au simțit o aceasta nici pe vremea lui Horea și nici în 1848. Se apropie o iuțeață vertiginosă clipa când slavii și germanii se vor încăiera la luptă și ori care ar fi rezultatul luptei, Ungaria va dispărea pentru totdeauna.

Ori poate sântem în drept să așteptăm vre-un ajutor dela naționalitățile prigonite în modul cel mai violent? Și oare de cine să se proptească ungurii? De germani? Armata ni e germană, limba comerțului nostru e așisderea germană și tot germană e și limba diplomației noastre. Ba, pentru a fi complecși, să recunoaștem că monarhia și împărăția germană sânt considerate ca formând un singur teritoriu poștal. Noi deci sântem mai ușor de germanizat decât polonezii. Evreii noștri cei de rasă maghiară, în vreme de-un ciaz au să fie germani. Ori poate trebuie să ne căutăm un refugiu la slavi? La acei slavi, cari se năzuiesc să unească semințele slave de Nord cu cele de Sud, măturând Ungaria din calea acestei uniri?

E un interes european soluția definitivă a chestiunii orientale. Soluția aceasta e numai una: Cele două popoare părăsite și izolate în răsăritul Europei, românii și ungurii să fie uniți într'un imperiu sau alianță maghiar-română. Aliatele acestui imperiu maghiar-român ar fi Italia, Franța și Hispania. Acestea ar forma unirea latină, care tăind în două Europa la mijloc, ar garanta păcii totdeauna pacea popoarelor europene. Alianța aceasta ar împiedeca înaintarea germanilor și slavilor și ar asigura o dezvoltare liniștită duor popoare vrednice de o soartă mai bună: ungurilor și românilor.

Dar guvernele ungurești din toate timpurile nu văd toate acestea, nu vor să le vadă. Nu sânt lămurite asupra sentimentelor a 3 milioane de Români. Ele așa vor să rezolve problema românească; că intră la tratative cu vre-un episcop ori deputat român, pe cari li încarcă cu onoruri, rezultatul e însă totuș că chestiunea de naționalitate dăinuiește mereu și va dăinui fără încetare până când cele 3 milioane de Români vor fi cu toții mituiți.

E lucru cam greu acesta, deoarece azi nu se mai crede nimenea în »stat«. Pot să făgăduiesc marea cu sarea, pot să pui în lege până și acea că circumscripțiile românești nu pot alege decât deputați români, nu li va crede nimenea, cu atât mai vartos nu, cu cât autoritățile administrative, precum în trecut așa și de aci înainte, nu vor executa legele.

Își vor da silința să prigonească de moarte poporul, fără să se gândească că orice acțiune naște reacțiune și fără să-și aducă aminte că deja paharul stă gata să se verse. Numai un mod există pentru mântuirea din ghiarele pieirii a Ungariei și în deosebi a Ardealului. A est mod e desființarea sistemului ticălos ce calcă în picioare drepturile, nimicirea sistemului care nici în zilele noastre nu e mai bun decum era pe vremea împăratului Iosif.

Nu va fi pace, până când încă în demența și turbarea lor autoritățile administrative își închipuiesc — și amăgesc necontenit guvernele cu aceasta închipuire a lor, — că ele sânt apărătoarele spiritului unguresc în Ardeal. Și cât de mult îl apără! Ungurii emigrează în America, săcui în România. Zilnic se scot la mezat coșile ungurești. Românii își vând casele de prin orașe și își cumpără pământ. Ungurii își vând pământurile și se trag către orașe. Rezultatul final e apoi, că vestim lumii și țării că orașele cât de inexpugnabile cetăți ne sânt în Ardeal — și cât de slabe sânt ele în realitate. Atât de slabe, încât până și în satele din nemijlocita vecinătate a orașelor, ungurii re romanizează.

Ungurimea a apucat pe o cale greșită, sau mai corect, conducătorii ei. Ei sapă mormântul propriei lor națiuni. Pentru ce nu le vine în minte, că ar trebui întăriți Ungurii de pe câmpia Ungariei? Ori poate nu văd, că în vreme ce risipesc în deșert milioanele în scopul maghiarizării, naționalitățile

pătrund tot mai adânc în Câmpia Ungariei? La noi în Ardeal clădesc cu cheltuieli enorme școlile de stat, iar rezultatul final e că nu învață ungurește nici un singur băiat măcar, iar dacă învață vre-unul, el va deveni de bună seamă un dușman de moarte al statului, îl silesc să devină administrația și balonetele jandarmereștil.

Ași vrea să știu că oare doresc ei să rezolve chestiunea de naționalitate cu ajutorul balonetelelor jandarmereștil? Cred ei că pentru că în Tâna jandarmii au împușcat doi români din pricina culorilor de odinioară ale Ardealului, cu fapta asta vltejească le a succes să dea rețelul desăvârșit neatârării Ungariei? Pentru lucruri atât de bagatele a trebuit oare să curgă sânge de om?

Di N. Sz. F. își sfârșește scrisoarea avertizând pe oligarhi cu marea amărăciune ce stăpânește sufletul poporului din Ardeal, amărăciune ce amenință a se revărsa într'o revoluție cumplită. Face pe scurt istoria revoluției lui Horea, arată că azi se dau pe față aceleași simptome în masele poporului, cere o politică dreaptă și echitabilă în deosebi față cu poporul românesc și urgitează reforma radicală a sistemului administrativ.

»E lucru de mirare, trist însă în acelaș timp — încheie — că oligarhii noștri nu simțesc că e ceva în aer, nu simțesc furtuna iminentă. Ei cred că armata va putea să reprime orice încercare. O mare rătăcire... Printr'o eventuală revoluție poporul român n'are ce să piardă, căci într'o situație mai rea decât în care se află, nu poate să ajungă. Ar putea să nu piardă din vedere aceasta oligarhii noștri».

Ascultăm uimiți acest glas atât de neobișnuit în tabăra potrivnicilor noștri și regretăm că e merit să răsune în pustiu...

Un glas de durere.

Drept răspuns la informația publicată sub acest titlu în numărul 149, anunțând înființarea alor 7 școli comunale în Bulzești, primim următoarele lămuriri înduioșătoare:

Comuna Bulzești e situată lângă muntele Oăina, de unde izvorăște Crișul alb. Are 550 numere de case pe o extindere foarte mare, cu peste 16 cătune sau cum le zic pe acolo *cringuri*. Are 4 biserici gr-or. și numai o singură școală din cauză că comuna e foarte imprăștiată, încât ca să poți ajunge dela o margine a comunei până la cealaltă trebuie să mergi călare pe ca 6 ore. Cu trăsura e imposibil a umbra, pentru că comuna n'are drumuri bune. Tot ce bietul bulzeștean cumpără dela Brad, Baia-de-criș, Câmpeni, Abrud și Hălmașiu trebuie să ducă sau omul în spate, sau trebuie să plătească bani scumpi la cel pe care Dumnezeu l-a învrednicit a ținea un amănt de cal să-i ducă acela marfa ce a cumpărat: cucuruz, orz, grâu, ciapă, crastaveți, fasole etc. Bisericele sânt departe una de alta la 10-15 kilometri la 1) Bulzești de sus, 2) Bulzești de jos, 3) Străuți, 4) Chiceră.

Are 2 preoți și un capelan. Ambii preoți sânt bătrâni, dar conștii de chemarea și oficiul lor. Are un învățător. Locuitorii nu se cunosc unii pe alții. Toți oameni săraci — patria cerșitorilor. Pământurile sânt foarte slabe și aproape toate coaste mari, încât vara trebuie să-și ducă bietul om fanu și ce are cu sania. Oamenii ca să poată trăi cutrieră toată lumea. Prin anii 1880 și 1890 se duceau în România, parte la lucru, parte la cerșit... De prin anii 1900 au început oamenii a emigra cu sutele peste Ocean în America. Erau timpuri când țineau oameni vite, pe cari le vindeau pentru ca să plătească dările și diferite cheltuieli... Aveau bieții oameni loc de pășune pentru vite. Au avut numai! Pe la 1894-1900 era primar comunal Gheorghe Giurgiu, ricas.

Acest om a stăpânit cu o cruzime ne mai pominită. Ținea și birt, și oamenii mergeau la birt Dumineca, după cum e obiceiul românului, iar după ce se îmbătau cu primar cu tot, se luau la bătaie.

După bătăi veneau procese cu avocații încât vai și amar de acei oameni. Înzădar erau povețele preoților să nu se îmbete, că din beție urmează toate relele.

Din cauza aceasta preotul era dușmănit de primar. Cu învoirea aceluia primar a cuprins toate pământurile cu pășunat ale comunei, și nime nu ar fi culezat să zică o vorbă că la moment era legat cobză de jandarmi. Preotul om bătrân a culezat să zică că ar fi bine să lase o bucată de pădure pe seama bisericii. Pădurarul și Inginerul măsurător s'a învoit, primarul nu, spunând că nu-l permis să se dea ceva la biserică ca să l folosească popul. Nu mai zicea preotul Di, ci »Tu popă«.

Așa în chipul acela tot pământul care era pășuratul satului s'a înstrăințit și astăzi oamenii nu și mai pot ține vite cum au ținut. Oamenii și-au făcut islaz, din pământurile lor! Dacă ajung vitele vreunul om în pădurile oprite, atunci ține-te la pedesele! Nu mai știe omul să mai țină vite, sau să le părească pe toate!

Să revenim la obiect. E drept că în Bulzești e numai o singură școală făcută din vremuri trecute, din lemn de brad, frumos lucrată, clopătită pe ață, cum se zice pe acolo, nelipită pe dinafară, locuință ca pe la Câmpeni între Moș, bine poștită cu scânduri. Învățător e fiacșorul faimosului primar. A servit 11 ani ca învățător fără diplomă și nici cursurile pedagogice nu le a avut. A fost om bălăncios și școala a fost mai mult fără învățător. Preotul cu simț și durere l-a cruțat văzând în ce stare e. Mai târziu și-a făcut cursurile pedagogice și examenul de calificare și a fost ales definitiv. După ce s'a văzut învățătorul ajuns pe scara cu cele sigure, — »mi te joc eu pe tine popo, dacă tu nu m'ei jucat«. Trebile s'au schimbat, școala a fost excepționată și comuna provocată de Conzistor să facă alia. Preotul deși bătrân, a făcut pașii de lipsă pentru edificarea școale; și școala s'ar fi făcut până acum, dacă învățătorul cel sfătos ar fi dat mână de ajutor preotului.

Preotul, care din anul 1852 servește ca preot, a făcut mai mult decât 4 învățători din Bulzești. Prin stăruința lui de fier a ținut poporul la credința lui strămoșească. Biserica nu are pământ și singur preotul l-a adunat cu multă trudă peste 14.000 cor. În anul 1903 a reparat biserica neatacând capitalul, ținând numai interesele. Primarul de pe memorie și atunci puneia piederi îndemnând oamenii să nu aducă material. Preotul trebuia să trimită boli și caii lui prin Câmpeni după lemne, scânduri și șindilă. Reparația a trecut cum a trecut și biserica a fost sfințită, fiind delegat al mitropolitului protopopul V. Damian.

Au urmat socoșile, cari au fost primite de comitet și de sinod și în urmă au fost aprobate de Conzistor, — semn că cheltuielile de reparație au fost bine chivernisite.

După 2 sau 3 ani, învățătorul și cu tatăl său au aflat de bine a căuta din nou după cheltuielile făcute cu reparația bisericii, spunând că s'ar fi cheltuit mai mult de cum a trebuit. Conzistorul a delegat pe protopopul și ieșind protopopul s'a făcut cercetare din nou pentru cheltuielile de reparație. S'a constatat că învinuirile aduse nu corespund adevărului. Protopopul s'a exprimat că nu că s'ar fi cheltuit mult, ci din contră foarte puțin.

Au urmat alte părți cu cantorul. Tot preotul a fost învinovățit. Iar s'a dovedit că nu are dreptate. Cere a nime, ca preotul din stolele lui să-l dea jomătate, fiindcă și el (învățătorul) cântă la biserică. Preotul nu a fost obligat a l da nimic, ci numai cantorului obligat, iar el nu a fost cantor obligat, ci după lege a fost îndatorat a ține toată liturghia cu elevii de școală. De altcum nu știe nici cântările bisericesti și nici tipicul. Poporul și a ales alt cantor.

Și multe alte neajunsuri și necazuri ne a făcut acest învățător! Și toate părele lui s'au dovedit neîntemeiate.

În anul 1907 s'au votat 12000 cor. pentru edificarea școalei din banii bisericii. Învățătorul, cu

tatăl său a părât pe preot că el vrea să se facă întreprinzătorul zilei școlii. Tot ce preotul și comitetul a făcut, învățătorul și tatăl său și un frate al învățătorului au stricat, și așa s'a amânat cauza școlii. În 1909 comitetul și cu preotul a chemat un peler și a făcut planul școlii. În 1/4 Sept. 1909 l-a înaintat pe calea oficiului protopopesco la Conzistor. Răspuns nu a sosit nici până azi. Ce zice Conzistorul din Sibiu, că într'un an nu a aprobat un plan de școală? Preotul poartă vina?

Venind legea lui Aponny și întregirea salariului învățătoresc, preotul a luptat din răspuțeri și s'a întregit salariul învățătorului la 1000 cor. Învățătorului deodată iar fi trebuit un cvincvenal de 200 cor.; bani de cvartir 200 cor., pentru lemne 100 cor., pentru grădină 20 cor. În total 1520 cor.

Comuna chiar așa nu a voit să primească. Și așa am ajuns la școlile comunale.

Statul ar face mai bine să întindă mână de ajutor comunei Bulzești, să facă drumuri pentru cară. Drumuri bune vreaște poporul, hrană de lipsă, pășune pentru vite, lucru pentru a și câștiga pâinea de toate zilele pentru el și familia lui. Acestea le cere poporul și nu școlii comunale.

Unul dintre cei mulți.

Raportul general

al comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, călă adunarea generală convocată în Dej, la 18 și 19 Septembrie n. 1910.

— Fine. —

Biblioteca Asociațiunii în cursul anului 1909 s'a înmulțit cu biblioteca regretatului Dr. I. Mera, fost medic în Karlsbad, care a testat bibliotecii Asociațiunii 545 opere în 604 volume.

Prin donațiuni, mai ales din partea d-ului Atanasie Marinescu și a Academiei Române, și prin cumpărări s'a mai sporit cu 281 opere. La sfârșitul anului trecut a avut deci în total 6159 opere în 7402 vol., 6607 broșuri și 24 de hărți.

Depozitul de cărți destinat pentru vânzare și pentru a se împărți gratuit s'a sporit cu cele trei numere (35—37) din »Biblioteca populară a Asociațiunii«, tipărite în cursul anului 1909 și cu 685 de volume și broșuri cumpărate dela 7 autori dela noi cu suma de 410 cor.

Totodăia avem onoarea a Vă raporta că s'au luat dispoziții în Bibliotecă centrală a »Asociațiunii« să fie aranjată și catalogată după cerințele moderne.

Muzeul istoric și etnografic, dupăcum v'am raportat în adunarea generală trecută, s'a încredințat, dela 1 Ianuarie 1909, secretarului Octavian C. Tăslăuanu, care în ședința comitetului central din 10 Martie a. c. a prezentat un raport amănunțit despre lucrările de înzestrare și aranjare, săvârșite în cursul anului trecut. Acest raport s'a publicat în întregime în »Transilvania« Nr. I—II 1910 p. 38 și urm. La acest loc amintim că în cursul anului 1909 colecțiile Muzeului s'au înmulțit cu peste 1100 de obiecte, pentru cari »Asociațiunea« a cheltuit neînsemnata sumă de 286.40 coroane.

În cursul anului 1909 s'a făcut și catalogarea obiectelor de fișe, afară de colecțiile numismatice, de minerale și de fotografii și afară de cărțile vechi și de manuscrise, cari s'au anexat, ca o secție specială, la Biblioteca »Asociațiunii«. Cu sfârșitul anului 1909 au fost catalogate 1821 de obiecte. Numărul obiectelor aflătoare în Muzeu, împreună cu colecțiile numismatice, cu fotografiile și cu colecția de minerale se urcă cam la 4000. Mai amintim că aceste obiecte sânt bine și curat păstrate în Muzeu.

Lucrările de inventariere și catalogare se urmează și nădăjluim că în cursul anului viitor, având personalul ajutător necesar, se vor putea termina.

În ce privește hotărârea adunării generale din anul trecut de a se redacta și tipări un catalog al Muzeului, avem onoarea a vă raporta că înainte de a se completa și mai ales studia sistematic colecțiile din Muzeu, nu se poate face un asemenea catalog, care, de altfel, nici nu e de lipsă, fiindcă obiectele sânt așa de puține, încât publicul vizitator se poate orienta ușor. Comitetul central a încredințat, însă, pe custodele Muzeului să fotografieze obiectele mai prețioase și mai rare, aflătoare în Muzeu, și împreună cu descrierea lor să le publice, rând pe rând, în revista »Transilvania«. Obiectele de o deosebită importanță se vor reproduce, pe anexe, chiar în colorile originale. Aceste lucrări vor servi de bază la catalogul ilustrat al Muzeului, care se va face mai târziu.

Problema de căpetenie a Muzeului »Asociațiunii« e, însă, înzestrarea lui sistematică. Și vă raportăm cu o deosebită bucurie că în cursul anului curent Muzeul s'a îmbogățit cu obiecte foarte prețioase, despre cari se găsește informații în procesele verbale ale comitetului central, publicate în »Transilvania«. Amintim, în deosebi, obiectele de interes etnografic adunate în comunele Bilbor și Bran, apoi cele 50 de tablouri ale pictorului Mihail Pop din Brașov și fotografiile de porturi în colorii de prin anii 1870.

Ca să poată face înzestrarea sistematică a Muzeului »Asociațiunii«, comitetul central a încredințat pe secr. Oct. C. Tăslăuanu să facă mai multe călătorii în diferite ținuturi locuite de Români, pentru a aduna și cumpăra tot felul de obiecte. Deși suma de 1000 cor., pe care comitetul central a putut o lua în buget pentru înzestrarea Muzeului, e foarte neînsemnată, totuși nădăjduim că în câțiva ani, lucrându-se cu stăruință, se vor putea completa colecțiile Muzeului nostru. Așteptăm ca atât membrii »Asociațiunii« cât și despărțămintele să dea tot sprijinul comitetului central pentru a realiza cât mai curând idealul poporului nostru de a avea un Muzeu național, în care să fie adăpostite toate dovezile trecutului și prezentului, privitoare la ființa noastră etnică. În deosebi despărțămintele, prin aranjarea expozițiilor etnografice, pot aduna cu ușurință obiecte foarte prețioase pe seama instituției noastre.

În sfârșit avem onoarea a Vă da câteva informațiuni și asupra altei instituțiuni importante susținute de »Asociațiune«, și anume asupra »Școlii civile de fețe«. În cursul anului școlar 1909—10 a funcționat normal și cu rezultate pe deplin mulțumitoare. Din anuarul școlii, anexat la acest raport, amintim următoarele date: în anul școlar 1909—10 în cele patru civile au fost înscrise 127 eleve, iar în cursul complementar 12 eleve. Dintre elevele înscrise s'au reprezentat și promovat 123 eleve, iar în cursul complementar 11 eleve. Cursurile sau început la 1 Septembrie n. 1909, iar examenele dela sfârșitul anului școlar s'au ținut dela 22—28 Iunie n. 1910, sub conducerea domnului Dr. V. Bologa, directorul școlii.

Corpul didactic se compune din directorul școlii, 2 profesori definitivi, 2 profesori definitive, 1 profesoară suplitoare, 2 cateheți și din 9 instructori și instructoare.

În internat au fost adăpostite 106 eleve, față de 105 din anul școlar 1908—9. Internatul a fost condus și îngrijit de o directoră, două guvernante și trei bone.

Veniturile școlii au fost de 70.250 cor. iar cheltuielile de 65.676 cor. prin urmare bilanțul școlii s'a încheiat cu un excedent de venit în sumă de 4.474 cor. din care 2.324 cor. sânt pretențiuni de încasat dela eleve. Din întregul venit acestui an se va pune bază fondului școlii, proiectat de comitetul central în ședința sa din 16 Octombrie 1908.

În ce privește averea »Asociațiunii«, avem onoarea a vă raporta că anul 1909 a fost un an mulțumitor, dupăcum se vede din socotelile anexate sub VIII, întrucât veniturile normale arată un plus de 3466 cor. față de venitul anului 1908.

REYAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostase și icoane sante etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Creșterea întregă provine din taxele dela membri, cari taxe au dat 4016 cor. peste preliminar.

Averea totală administrată de »Asociațiune«, la sfârșitul anului 1909, a fost de 941.347.37 cor. din cari sânt a se scădea datorile de 49.634.73 cor. rămânând avere curată 891.712.64 cor. Averea se prezintă, deci, cu o creștere de 12.531.13 cor. față de anul 1908.

Proiectul de buget pe anul 1911 se poate vedea în anexa VIII.

În ce privește fondurile și fundațiunile din anul trecut, date destinațiunii, s'au împărțit burse și ajutoare conform literilor fundamentale. Lista burserilor se poate vedea în anexa IX. Restul fundațiunilor se găsesc în cursul lor normal.

Fundațiunea Teodor Sandul, primită în 1908, a intrat definitiv în proprietatea »Asociațiunii«, trecând prin toate formalitățile legale. Rămâne să se mai facă în cursul acestui an literile fundamentale și să se dea destinațiunii.

După aceste informațiuni ne mai rămâne să amintim că comitetul central, dela ultima adunare generală, a ținut 10 ședințe, în cari a rezolvat chestiunile curente, cari în înțelesul statutelor și regulamentelor, cad în sarcina sa. A executat, în marginile posibilității, hotărârile ultimei adunări generale. În ce privește propunerea dlui Virgil Coban, preot militar în Viena, ca »Asociațiunea« să intervină pe lângă ministerul de război să permită gradelor dela regimentele românești instruirea factorilor în scris și cetit, nu s'a putut lua nici o hotărâre, neprimindu se motivarea propunerii. Comitetul central s'a ocupat și cu propunerea dlui Dr. Dionisie Stoica, de a se înființa posturi de secretari retribuți în despărțăminte, dar n'a aflat o de realizabilă. Și dupăcum se poate vedea din răspunsul despărțămintelor din anexa VI, nici aceste nu găsesc că se pot înființa asemenea posturi de secretari retribuți. Propunerea dlui Traian A. Mihalca, de a se publica în fiecare an un călindar al »Asociațiunii«, se va executa în cadrele »Bibliotecii populare«, cu a cărei reorganizare, dupăcum am amintit, s'a ocupat comitetul central. Propunerea dlui Ilarie Pahone de a se tipări lista membrilor fundatori și pe vișă, decedați, se va executa în scrierea comemorativă, care se va publica în 1911, din prilejul jubileului de 50 de ani al »Asociațiunii«.

Comitetul central, având în vedere nepieritoarele merite ale dlui Vasile Stroiescu pentru sprijinirea culturii noastre naționale, cunoscute de toată obștea românească, în una din ședințele sale a decis să propună adunării generale să-l aleagă membru onorar al »Asociațiunii«.

De încheiere Vă raportăm că în ziua prezentații acestui raport expiră mandatul prezidiului și al comitetului central, ales în 1907. Mulțumindu-Vă pentru încrederea ce ne-ți arătat o, Vă asigurăm că, în marginile mijloacelor »Asociațiunii« și a puterilor noastre, ne-am dat toată silința să servim cu devotament interesele primei noastre instituțiuni culturale și prin aceasta înaintarea culturală a poporului românesc.

Amăsurat dispozițiilor statutei, comitetul central roagă on. adunare generală să ia act cu aprobare de cuprinsul raportului general al comitetului central și să aducă hotărâri în ce privește propunerile cuprinse în programul adunării generale.

Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 17 August 1910.

Iosif Sterca Șuluțu,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar.

Din străinătate.

Noul guvern din Cetege. Actualul guvern din Muntenegru și-a dat demisia și regele Nicolae a autorizat pe ministrul președinte cu formarea noului guvern, care va fi compus în felul următor: Ghiurovici ministru de război, ministru de interne Djucanovici, ministru de finanțe Vergovici și de externe Tomanovici, iar ministrul de justiție și instrucție va rămânea tot cel vechi.

Holera în Ungaria.

Cu optsprezece ani în urmă, pela sfârșitul verii începuse să se lătească faima că în țară s'a abătut holera, și jocul șăgalnic al sorții face ca aceiași primejdie să țină populația mereu în groază în aceleași zile și în același loc. În anul 92 cel dintâi caz de holera s'a constatat la Mohács între zilele de 5—6 Septembrie, în aceeași vreme s'a constatat și acum, doar că prezintă motive de îngrijorare mai serioase ca mai înainte. Căci, cu toată indiferența aparentă a cercurilor oficiale, primejdia e aproape de noi, ne-a încunjurat din toate părțile și ar fi o minune să putem scăpa tefei și din încercarea aceasta. Se adeverește această stare de lucruri și prin faptul că cercurile vieneze au luat toate măsurile de prevențiune contra contactului în orice condiții cu Ungaria, convingându se că autoritățile ungurești ascund intenționat cele câteva cazuri de holera, sub marea catarului de stomac, fie ca să nu înspăimânte populația, fie ca să nu-și păgubească propriile interese. Și zilnic se ivesc cazuri sporadice de holera, din toate părțile țării, iar ministrul de interne publică un comunicat oficios, din care reiese că până acuma s'au aflat în întreagă țara cinsprezece ciudați. Dar cine știe dacă la spatele acestui comunicat nu se ascund încă câteva cazuri de aceeași categorie.

Măsuri preventive la căile ferate.

Având în vedere că în Mohács se află și gară de tren și călătorii din aceste părți venind în atingere cu alții, ușor pot servi, fără voie chiar, ca mijloc de a lăți epidemia, la direcțiunea căilor ferate ungare s'au luat toate măsurile de lipsă pentru a împiedeca primejdia. Căile ferate ale societății ungare de navigație au primit ordin ca pe linia Cincibiserici-Mohács să se observe cea mai strictă curățenie, iar conductorii dela trenurile statului au fost instruiți pentru a putea recunoaște mai ușor boala. În gara Ercsi toți călătorii sânt supuși celei mai severe controle pentru a se constata dacă sânt inficlați ori nu.

Vapor supt carantină.

Din Ercsi se telegrafiază că șlepu »Kolowrat« care a fost pus ieri supt carantină, a arborat un drapel galbăn și stă nemișcat în mijlocul Dunării. Dintre cei trei matrozi cari au fost internați la spital doi se află cu mult mai bine, al treilea însă boalește înainte. Vaporul a fost ieri desinfeciat și la gară e o patrulă de jandarmi cari controlează cu ajutorul medicului, de permanență, toți oamenii cari pleacă din comună cu trenul.

Depozitul de cărbuni din Mohács.

Mohács, 14 Septembrie. Eri s'au ivit două cazuri noi de îmbolnăvire. S'a constatat holera aziatică numai la unul; al doilea pacient e încă sub supraveghere medicală. Depozitul de cărbuni al societății de navigație a fost izolat. Dintre cei treisute muncitori ce erau angajați aici, vre-o sută au fugit, iar restul n'are voie să meargă în oraș după alimente. Locuințele acestora au fost desinfectate.

Cinsprezece cazuri de holera.

Budapesta, 14 Septembrie. Ministrul de interne a dat azi următorul comunicat: Cel mai nou examen bacteriologic a constatat încă patru cazuri de holera aziatică. Și anume:

Iosif Varjas (Csuzs)
Petru Schlapp (Mohács)
St. Menyhért (Dunaföldvár)
și femeia Maria Balog (din Kalocsa).

Până acum s'au examinat 29 de cazuri, dintre cari 15 sânt de holera.

Pe lângă aceasta cercetările decurg încă pentru trei cazuri noi.

În Budapesta n'a obvenit până acum nici un caz de holera.

Holera în România.

București, 14 Septembrie. Eri s'a bolnăvit în Calafat o femeie între simptome de holera și puțină vreme după ce a fost internată la spital a murit. Asupra cadavrului — după cercetările făcute — s'a constatat holera aziatică. Autoritățile bulgare din Vidin au oprit orice circulație dinspre România. Toți călătorii cari sosesc din România la Vidin, sânt puși supt carantină.

Măsuri preventive în România.

Din București se anunță:

Direcțiunea poliției și siguranței a fost informată pe cale particulară că în localitatea Kézdí-szentlélek, comitatul Háromszék (Trei-scaune) din Ungaria, bântue holera și că s'ar fi constatat cinci cazuri. Ultimul caz a fost în Kurpatsk, iar bolnava, femeia Fekete Ferencz, a murit la Szentlebek.

Direcțiunea poliției și siguranței comunică această știre direcțiunii sanitare, iar pe de altă parte direcția sanitară fiind informată că holera s'a declarat oficial la Viena, a luat, cu începere de azi, următoarele măsuri:

1. Intrarea în țară a călătorilor din Austro-Ungaria se va face numai prin Burdujeni, Predeal, Vîrciorova, Căineni și Palanca.

Toate celelalte puncte de intrare sânt închise pentru acești călători.

Pe apă este permisă intrarea călătorilor din Austro-Ungaria prin porturile Dunărene Turnu-Severin, Calafat, Turnu-Măgurele, Călărași, Giurgiu, Brăila, Galați, Tulcea și Sulina; toate celelalte porturi ale țării rămânând închise pentru acești călători.

Orice vapor, șlep, etc., trebuie să se oprească negreșit în portul T. Severin pentru a li-se face vizita medicală.

2. Rufele murdare vor fi desinfectate.

3. Călătorii veniți din Austro-Ungaria vor fi supuși la domiciliul lor la o supraveghere de 5 zile, socotită dela data sosirii lor.

4. Nu se permite intrarea în țară a cetelor de lucrători și emigranți veniți din Austro-Ungaria.

5. Produsele alimentare, de origină animală, în stare proaspătă, și legumele verzi sânt prohibite.

Pentru inundații noastre.

— Apelul »Tribunei«. —

Pentru inundații din Banat. Au mai sosit la redacția noastră următoarele contribuiri:

V. Onigaș, Monor	— — —	Cor.	4.—
»Nădlăcana«, Nădlac	— — —	»	50.—
Colecta cu tasu, în biserică, făcută de P. Covacu, Boroșeș	— — —	»	20.—

Colecta lui Simion Bârlea din Șomuş dela: Sima Bârlea, 1 coroană, Pera Cuparescu 2 cor., Zacharie Cuparescu 10 cor., Teodor Stanescu, 50 fil., Gheorghe Tuduran 16 fil., Lazar Ciochină 40 fil., Iacob Giurgiu 10 fil., Iosif Maréș 2 cor., Sofia Izdrea 2 c., Gheorghe Mirculescu 20 fil., Ștefan Crișan 20 fi eri, Ioan Ciosescu 40 fil., Gligor Dubestean 20 fileri, Ioan Marcu 20 fileri, Teodor Izdrea 20 fileri, Ioan Pasculescu 38 fileri, Simion Vasi 10 fileri, Iacob Lunici 1.—, Ilie Ciosescu —.20, Dimitrie Givanescu —.40, Nicolae Vuculescu —.20, Nicolae Nădășan —.20, Petru Mișcu 1.—, Ioan Vasi 1.50, Vasile Dubestean —.20, Gheorghe Pasculescu —.20, Gheorghe Trandafir —.20, Ilie Petru —.10, Ioan Morariu —.20, Ioan Clența — 20, Ioan Ilie —.20, Iosif Iovului —.20, Nicolae Morariu —.20, Gheorghe Vuculescu —.10, Nicolae Coșa —.40, Ștefan Stoi —.20, Nicolae Simeon —.20, Gheorghe Nistor —.20, Dimitrie Roșu —.40, Nicolae Pântălie —.20, Ioan Nistor

—10, Gheorghe Crașovan —20, Dimitrie Nicola —10, Ioan Hara —10, Ioan Nădășan —20, Mihai Vuculescu —29, Zamfir Ilisie —20, Iosif Ciosescu —20, Petru Curescu —20, Gheorghe Peia —30, Ioan Lup —20, Gheorghe Cicudan —30, Nicolae Crașovan —20, Petru Ilie —30, Iosif Pantalie —20, văd. Nicolae Gabor —30, Gheorgha Glida —20, Teodor Vasulescu —20, Ioan Vasulescu —20, Marian Clența —20, Ioța Ardelean —12, Catița Trif —20, Teodor Pasculescu —20, Ioan Lup —10, văd. Iosif Nădășan —10, Tereza Vuculescu —10, Persida Dubostean —20, Gheorghe Clența 1 —, Mihai Voștinar —20, Iosif Vasî —20, Ioan Givanescu —20, Gheorghe Trif, —20, Eva Nincu —10, Nicolae Novac —10, Iosif Pasculescu —20, Filip Gavri —60, Nica Pântălie —30, Maria Borșa —04, Florița Stoian 1 —, Pera Cuparescu (tină) 1 —, Ioan Mărcuț —30, Gheorghe Nărădescu —10, Maria Givanescu —60, Ilie Gaia —40, Gheorgh: Vuculescu —20, Ioan Pani 1 —, Ioan Pani —20, Pavel Vuculescu —30, Gheorghe Ciosescu (nău) —40, Măriuța Ciosescu (Nicolita) 1 —, Dimitrie Ciosescu 1 —, Florea Covaciu —20, Miru Covaciu —40, Teodor Căpitan 2 —, Sidonia Pântălie 1 —, Gheorghe Andor —60, Octavian Codrean 2 —, Dimitrie Halic 1 —, Ioan Covaciu —20, văd. Iosif Ciosescu —20, Nicolae Avrămuț —40, Gheorghe Ciosescu —20, Gheorghe Mirculescu —30, Ioan Vuculescu —30, Teodor Vuculescu (cașu) —40, Iosif Vuculescu (zember) —40, Mitru Vuculescu (sfeia) —10, Sofia Flueraș —30, Ecaterina Vanu —10, Maria Mirculescu (cioncu) —20, Dimitrie Butari 40 fileri, Gheorghe Gaia 40 fl., Dim. Vugu —20, Dim. Roșu —20, Dimitrie Gaia —20, Marta Mirculescu —20, Saveta Mihai —12, Vasile Dehelean —40, Mitru Giurgiu —40, Nicolae Cleuța 1 —, Maria Pasculescu 1 —, Ștefan Molnár —10, Antal Erasz —20, Alexa Vlaicu —50, Mihailu Șnach —40, Teodor Ardelean —20, Ioan Lup —10, George Vlaicu —20, Molsă Bocicu —20, George Mirculescu —20, Măriuța Clohină —20, Nicolae Cleuța —50 I. Stoian —20, I. Vuculescu —10, Marta Dehelean, —10 Dimitrie Bocicu, (jude com) —10 Iacob Conopan, —20 Gheorghe Mihaescu, 1 — Floarea Pascu, —60 Dimitrie Ciosescu, (virgil) —40 Teodor Mihaescu, —40 Nicolae Stanescu, 1 — Ioan Mihaescu, —60 Maria Drăncian, —20 Ioan Hercz, —30 Dimitrie Givanescu (grofu) —40 Gheorghe Vuculescu, (propr.) —12 Dimitrie Dihaescu, —20 Gheorghe Cuparescu (gălușcă) 1 — Iacob Pasculescu, —40 Mitru Ciosescu, Zamfir Ciosescu, —20 Ghiuța Butariu, —20 Gheorghe Căpitan, —20 Petru Vuculescu, 1 — Pera Stolan, 1 — Ioan Szidrea, —30 Petru Curescu, —40 Zaharie Stoica, 1 — Dimitrie Izdrea, —20 Teodor Paulișan, —20 Ioan Gurban, —20 Chența Ciosescu, —20 Teodor Vuculescu, —40 Teodor Căpitan, —40 Vasile Vuculescu, —30 Gheorghe Givanescu, —20 Gheorgh: Givanescu, —20 Todor Cuparescu, —40 Gheorghe Cuparescu, —40 Gheorghe Butariu, —20 Mitru Rista, —20 Mihai Căpitan, —20 Mihai Pop, —20 Lazar Stai, —40 Teodor Vuculescu (Iovănuț), 1 — Pascu Vuculescu, —60 Gheorghe Chevereșan, 1 — Ioan

Ciosescu, 1 — Nicolae Lup, 2 — Mitru Mirculescu, —40 Nicolae Cuparescu, 2 — Gheorghe Vuculescu, 1 — Costa Stai, —20 Ioan Stoița, —20 Gheorghe Givanescu, 1 — Gheorghe Bocicu, 1 — Dimitrie Crăciun, —80 Saveta Cuparescu, —20 Maria Stanescu, —20 Ioan Cuparescu, —50 Petru Cuparescu, —10 Ghiuța Cuparescu, —20 Zamfir Ghiuri, —10 Ioan Cuparescu, —40 Mitru Pop, —60 Ioan Cuparescu (Peli) —30

Suma totală: Cor. 92'44

Sumele de până aici: 5912'24

Total: C. 6004'68

S'au expediat la Caransebeș: C. 5264'—

Rest: C. 740'68

Pentru inundații din S. Dobâca.

Colecta Inst. »Minerva» din Beclan dela:

«Minerva» Institut de credit și economii societate acționară, Beclan 50 cor. Ioan Pop preot, Maluțiu 2 cor. Ion Răbreaș casier, Beclan 1 cor. N. N. 1 cor. Anton Hangea învățător, Năsăud 1 cor. Ilie Blaga preot Kéhegy 1 cor. Simion Popan preot, Jiga 1 cor. Valeriu Verlic preot, Mocod 1 cor. Alexandru Băeru preot, Sfântu 1 cor. Iuliu Popp, director, Gheria 1 cor. Alexandru Davio jurnist, Beclan 1 cor. Gheorge Mikes jurnist, Beclan 1 cor. R. Omilán, 1 cor. Simeon Moldovan inv. pens., Beclan 1 cor. Ioan Caralco Beclan, 1 cor. Sabreaș Ștefan preot, Chiugu 1 cor. Ioan Rocrean, 1 cor. George Nescutu, Bethlen 1 cor. Total: C. 70.

Colecta lui I. Manciș și Z. Bărsan Șien-Cristur dela Elie Gordon preot, 1 cor., Iuliu Pop jude, 1 cor., Ioan Sângeorzan inv. pens. 1 cor., Ioan Manciș inv. 46 fil., Ioan Pop student 20 fil., Augustin Mureșan student, 20 fil., Iuliu Dumbrava prop., 40 fil., Teodor Pop teolog, 20 fil., Zaharie Bărsan prep., 20 fil., văd. Iuliana Mureșan, preoteasă, 20 fil., Teodor Pongrați, imoavator 40 fil., Ștefan Pop proprietar, 40 fil., Sigmirean Ioan prop., 20 fil., Sălăgean Leonte prop., 50 fil., Moldovan Ioan prop., 30 fil., Bergfeld Amalia, 30 fil., Marton Iosif 40 fil., Onea Firă 24 fil., Feldrihan Teodor prop., 10 fil., Megerușan Ion prop. 40 fil., Pop Nicolae, prop., 40 fil., Pop Vasiliie prop., 40 fil., Rotartu Zaharie prop., 20 fil., Sălăgean Iosif prop., 20 fil., Bărsan Pantilimon prop., 40 fil., Moldovan Zaharie prop., 20 fil., Coțiciu Logiu prop., 20 fil., Pop Nicolae prop., 20 fil., Briciu Ioan, propr. 20 fil., Briciu Zaharie propr. 20 fil., Sângeorzan Ioan 40 fil., Sfintean Ioan propr. 10 fil., Bărsan Ioan propr., 20 Cegean Ioan propr., 60 fil., Neamți Vasile propr., 20 fil., Budurlean Grigore prop., 40 fil., Sângeorzan Iosif 80 fil., Aramă Ștefan propr., 20 fileri Mărginean Ioan prop., 20 fil., Pop Floarea prop., 20 fil.

Suma 14 C.

Sumele de până aci: 3 Cor.

In total: 87 Cor.

Suma de 1454 cor. 40, colectată până acum, a fost trimisă institutului »Someșana» din Dej.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 15 Septembrie n. 1910.

— Aniversarea luării Griviței. Din București ni-se scrie: Eri s'au împlinit 33 de ani de când armatele române victorioase au cucerit reduta Grivița, înscrind una din cele mai glorioase pagini în istoria neamului nostru.

Cu această ocazie s'a oficiat la Mitropolie un Te-Deum, la care au asistat autoritățile militare.

Au asistat toți ofițerii superiori și inferiori, cari se aflau în garnizoană, printre cari doi generali Wartiade, comandantul corpului II de armată, Zottu, comandantul diviziei IV, Georgescu, Văleanu, colonel Gratosky, aghiotant regal, colonel Basarabescu, colonel Ghenea, locotenent colonel Dragalina, locotenent colonel Stratulescu, căpitan Barozzi, etc.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Arhiepiscopul Theodosie Ploieșteanul, vicarul mitropoliei, înconjurat de întregul cler mitropolitan.

Răspunsurile au fost date de corul mitropoliei, sub conducerea maestrului N. Bănuțescu.

În curtea mitropoliei se afla înșirată o companie din batalionul 2 vânători, cu drapel și muzică, care a dat onorurile militare.

După terminarea slujbei religioase, dl general Wartiade, împreună cu dl general Zottu, au trecut în revistă compania de onoare. Venind apoi în fața trupe, dl general Wartiade a rostit o scurtă cuvântare, în care a arătat importanța zilei de 30 August pentru armata română și a terminat strigând: Trălăscă M. S. Regela! Trălăscă M. S. Regina! Trălăscă întreaga dinastie.

Trupele strigă ura! iar muzica intonează imnul regal.

Urmează apoi defilarea care e primită de dl general Wartiade în fața intrării în mitropolie.

La orele 11 și un sfert această serbare militară a luat sfârșit.

— Eroii aviației. Din Paris se anunță că, în conformitate cu o hotărâre anterioară a clubului automobil, consiliului municipal a defis un premiu de douăzeci și cinci de mii de franci pentru aviatorul, care pe timpul petrecerii membrilor senatului la Bruxelles, în intervalul de 25 și 27 Septembrie, va sbura cel dintâi această distanță.

Concursul se prezintă a fi foarte interesant și e așteptat cu multă nerăbdare de amatorii progresului aviației.

— Manevrele regale române se vor face în regiunea Baș-Caracal Slatina și Pitești. La aceste manevre vor participa trupele corpului I și II de armată și ele vor începe la 28 Septembrie v. și vor ținea până la 10 Octombrie. Cu câteva zile înainte de manevre, trupele aparținătoare corpurilor III și IV, exceptând cele 14 batalioane ocupate cu paza graniței spre Prut, vor fi concentrate pentru zece zile spre a termina instrucția. Cadrele trupelor din această din urmă categorie vor fi completate cu oameni concediați din contingentul 1908. Trupele de rezervă din divizia 9 și 10 Dobrogea vor începe în luna Septembrie exercițiile de războiu în unități mari. Vor fi primele manevre în urma noii organizații a corpurilor de rezervă din Dobrogea.

— Logodnă. Dl Iosif Bucureșteanu junior, comerciant în Hondol, s'a logodit cu d'șoara Victoria Copos din Musoriu.

Felicitările noastre!

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

— **Cununie.** Valeriu Liuba, locotenent auditor în regimentul de infanterie Wilhelm I. împăratul german și regele Prusiei No. 34 în Cașovia își anunță cununia cu d-șoara Ana Rudow din Wernigerode, care a avut loc în 3 Septembrie 1910 în Wernigerode a. Harz.

Urările noastre de bine!

— **Curiozitatea fatală.** Din Luguzău ni se scrie: Dumineca trecută țărâna Motorca Florița a plecat cu băiatul de mână în vecini la femeia Dinga Raveca. Faptul s'a întâmplat înainte de amiază. Femeile s'a pus pe vorbă și băiatul a plecat la joacă prin cuptoriște. În cuptor nu se știe cum, femeia avea ascunsă o sticlă de apă tare și băiatul văzând-o a întins mâna după ea și a luat-o. Fiind în credință că e ceva lucru bun în ea a pus-o la gură și a murit, după ce-i băuse tot conținutul. Întâmplarea a fost anunțată autorităților și ziua următoare s'a prezentat la fața locului o comisie compusă din mai mulți medici și un judecător. Făcându-se autopsia cadavrului au constatat moartea prin otrăvire și au ordonat apoi îngroparea. Contra femeii Dinga Raveca s'a pornit cercetare pentru a se constata originea sticlei cu băutura care pricinuisse moartea.

— **Astra la Nasna.** Primim următoarea convocare: Despărțământul Murăș-Oșorheiu al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ține adunarea cercuală anuală în biserica română din comuna Nasna (Náznánfalva) la 12/25 Septembrie a. c. la orele 3 d. a.

La această adunare sânt invitați toți membrii de pe teritoriul despărțământului precum și toți iubitorii de cultură și înaintarea poporului român. Murăș-Oșorheiu, 10 Septembrie 1910. Ștefan Russu, dir. despărțământ.

— **Linsarea unui muncitor.** Din Paris vine știrea că muncitorii din portul Havre, indignați că un tovarăș al lor a stricat greva l'au împușcat în mijlocul drumului, drept răsplată pentru trădarea sa. Toată presa este revoltată din cauza acestui fapt și ziarul »Figaro« pretinde revizuirea legii care consideră grevele drept contravenții și crimele făcute cu această ocazie le pedepsesc cu trei ani temniță. »Figaro« consideră pedeapsa aceasta prea ușoară și cere deputaților să prelucere un proiect de lege care va înăspri relațiile de până aici dintre patroni și muncitori.

— **Balul costumat din Arad.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, se ia de 6 bucăți 1 cor. 20 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

— **Arderea balonului Zeppelin.** Din Baden Baden vine știrea că ieri din cauza exploziei unui motor a ars balonul Zeppelin VI. Doi monteurii al aparatului au suferit arsuri grave. Asupra faptului primim azi următoarele amănunte: Dirijabilul plecase ieri dimineață din Oos în excursie cu mai mulți călători, deasupra orașului Heilbron a făcut mai multe virajuri și a plecat înainte. Conducătorii aparatului însă au băgat de seamă că țuțea s'a micșorat în mod simțitor și cercetând motivul au constatat că se stricase un motor dela gondola din prora. Drept aceea ca să nu primejduiască viața excursioniștilor s'a întors repede la locul de plecare. Debarcarea s'a făcut în condiții favorabile și aparatul a fost introdus în hangar. După amiază mecanicii s'au pus să repare stricăciunile, când pela ceasurile 4 s'a auzit o detunătură puternică și au izbucnit din hangar flăcări uriașe. Pompierii cari au venit la moment s'au întâlnit în drum cu cei patru mecanici cari alergau cu hainele prinse arzând ca niște facle. Nenorociții au fost internați repede la spital și s'a început acțiunea de salvare. Balonul care a ars complet, a fost demontat și transportat la Friederichshafen pentru a fi edificat de nou. Cei patru răniți spun că reparând motorul l'au pus în mișcare, când deodată a sârit o scântee în rezervorul de benzină și a explodat cuprinzând în câteva clipe întreaga clădire în flăcări așa că numai cu mare greu au putut

scăpa din marea de foc. Balonul care a căzut jertfă catastrofei fusese închiriat pentru ziua următoare baronului Rotschild.

Din Frankfurt vine știrea că balonul a fost asigurată la douăsprezece societăți, în total pentru suma de 480.000 de mărci. Edificarea lui a costat 600.000 de mărci și astfel cu toate măsurile de precauțiune »Societatea pentru navigație aeriană« pierde suma de 120.000 de mărci.

— **Un călugăr falsificator.** Din București se telegrafiază că poliția a arestat ieri după amiază pe un călugăr grec cu numele Hakisebris, fiind bănuit de falsificare de bani și că ar fi adus în circulație o mulțime de bancnote false și monede de aur. Fiind perchezitionat au aflat asupra lui o mulțime de aur fals în monedă română și greacă, deasemenea și 15 bancnote englezești. În locuința lui au aflat o mulțime de scrisori, din cari se deduce că era în serviciul unei bande de falsificatori.

— **Căsătoria ducelui Abuzilor.** Din Milano se anunță că pertractările asupra căsătoriei ducelui cu domnișoara Ekins au fost întrerupte de oarece regele n'a împlinit cererea tatălui fetei de a primi și pe senatorul Ekins și soția acestuia ca membri ai familiei regale.

— **Catastrofa unei femei.** Un tren de marfă a societății de tren »Arad—Cenad« a călcat sub roți pe o femeie de 75 de ani, Popa Ileana, tăindu-i amândouă picioarele. Catastrofa s'a întâmplat în preajma gării. S'a constatat că însăși femeia poartă vina nenorocirii, căci deși rampa era slobozită, ea se plimba de a lungul liniei.

— **O femeie în Vatican.** Ziarele din Roma aduc știrea că o pătrulă a dat peste o frumoasă americană de 22 de ani, în grădina Vaticanului, pe aproape de turnul lui Leon al IV. Ziarele aduc următoarea explicație: Se știe că papa însoțit de cardinalul Bresson face în fiecare zi căie o plimbare în grădina palatului și frumoasa americană avea de gând să se prosternze înaintea picioarelor lui cerându-i binecuvântarea, fiind sigură că altcum nu va putea ajunge înaintea feței lui. Enigmatică vizitatoare era rebegită de frigul de peste noapte, căci după cât se vede o petrecuse întreagă în grădină. Scepticii însă, mai puțin credincioși, se întrebă oare cum a putut pătrunde frumoasa pocălă în grădina palatului fără a fi observată de nimeni, dar mai ales de gardă, pe dinaintea căreia nici pasere nu poate trece fără să fie zăpșită.

Și mulți așteaptă să cadă o rază de lumină în după-culisele acestei întâmplări.

— **Un regulament pentru aeroplane.** Din Paris vine știrea că comandantul secției de aerostatică a armatei franceze a prelucrat un regulament pentru aeroplanele cari vor lua parte la manevre. În acest regulament pe lângă a'cele mai e și ordinul că aeroplanele sânt obligate ca în direcțiune orizontală să păstreze o distanță de 500 metri unul de altul, de asemenea trebuie să facă loc din drumul baloanelor cari nu sânt obligate să și schimbe direcțiunea. Intre ele aeroplanele trebuie să ferească totdeauna în dreapta.

— **Oaspeți distinși.** Din Viena se anunță că în localitate au sosit optzeci de copii pentru a vizita expoziția de vânătoare care va fi închisă în Dumineca de 16 Octombrie. Copii sânt oaspeții împăratului și anume din următorul motiv. Când M. Sa a fost în vara aceasta la San Pölten copii în cinstea lui au jucat o chindie care a plăcut foarte mult M. Sale și drept mulțumită l'a invitat la Viena. Copii vor rămânea aici mai multe zile pe cheltulala împăratului.

— **Catastrofa trenurilor franceze.** Ziarul »Matin« publică declarația mai multor mecanici ai trenurilor de est cari au trecut în proprietatea statului. Din aceste declarații reiese, cât se poate de învederat cauza catastrofelor repetite din urmă, care ar fi țuțea peste măsură, ordonată de guvern, fără să aibă în vedere și trănicia linilor și că trenurile sânt prea încărcate.

În declarație se arată șase puncte pe linia Cherbourg—Paris, unde din cauza șinelor deteriorate și a umplături slabe, cu țuțea actuală se pot aștepta în fiecare zi la catastrofe.

— **Petrecerea din Bellu.** Petrecerea aranjată de tinerimea gr. ort. rom. din Bellu, com. Bihor, ținută la 1/14 August 1910. Concert împreună cu producțiune teatrală »Așa a fost să fie« piesă populară într'un act, de Alexandru Țințar, au reușit peste așteptare. Domniile diletanți și D-șoara Catița Popp, fca, d-lul preot din Mociula Aureliu Popp, merită toată lauda pentru succesul avut.

Venitul întreg al petrecerei a fost 307 coroane 12 fil. Iară cheltuieli au fost peste tot: 207 cor. 12 fil. prin urmare venitul curat este de 100 cor.

Au supra solvit următorii domni: Prin asignația postală ne a trimis marele filantrop, domnul Vasile Stroescu, — 20 Cor., pentru care faptă nobilă rugăm să binevoiască a primi în numele comitetului aranjator, și a tinerimii gr. ort. rom. din Bellu, și pe aceeașta cale, cele mai profunde mulțămiri, rugând pe bunul Dumnezeu, să-i țină la mulți ani fericiți, în depline puteri corporale și spirituale.

D-zeu să-l respălăască din al său tron înalt și sfânt, pentru toate dăruțiile ce le face, întru prosperarea bisericii, școlii și a națiunii noastre românești. Apoi dl Mihai Iancu 80 fileri, Mateiu Sós — 60, Ladisau Adátsy — 20, Iohan Rozenberg 180, Corneliu Musca preot gr. ort. rom. în Cumnăștii I—, Ioan Tolna jud. com. în Bellu 160, Alexandru Hanák, notar în Bellu 440, Ódju Ferencsik silvanist domniac 160, Nicolae Coste preot gr. ort. rom. în Garbed 60—, Jakob Kohn 280, pentru cari numiți domni primesc cele mai călduroase mulțămiri.

În numele comitetului aranjator: *Gheorghiu Molnariu*, preot gr. ort. român.

— **Reclamă americană.** Un editor de ziare, văzând că treburile îi mergeau rău, imagină o reclamă, care deși nu e ingenioasă, totuși a prins în... America. Iată la ce stratagemă a recurs editorul.

Într'o zi cetitorii se pomenesc cu informația aceasta: »Editorul nostru a fost ieri sărutat în plină stradă și ziua în amiază mare de o femeie din societatea bună. Numele și adresa acestei femei îl vom publica în Nr. viitor«.

Informațiunea aceasta avu darul să excite curiozitatea publicului în gradul cel mai mare. A doua zi tirajul gazetei crescua considerabil. Tot așa și zilele ceiealte. În fine a opta zi apărui ziarul cu numele și adresa îndrăzneței femei »din societatea bună«.

Iată-o: »Femeia care m'a sărutat în plină stradă și ziua în amiază mare este... femeia mea. Ea locuiește la mine. Victoria strasse. 15«.

— **Zilnic ne vin scrisori** dela epitropi și preoți cari ne cer surse unde se pot cumpăra lucruri bisericesti. Ne luăm deci voie să recomandăm firma de lucruri bisericesti **Rétay și Benedek** din Budapesta str. Váci 59 cari pentru conștiințiozitatea, serviciul prompt și solid și prețurile deosebit de ieftine și-au câștigat cel mai bun remunere atât în țară cât și în străinătate. Firma Rétay și Benedek are fabrica proprie pentru clădirea altarelor fabricarea steagurilor și praporilor și a lucrurilor bisericesti, deci să nu se confunde cu alte firme din Budapesta. Referindu-vă la ziarul nostru, firma trimite prospecte gratuite. Pentru serviciile prestate de numita firmă ne-au sosit în repetite rânduri scrisori de recunoștință.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminium, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

ECONOMIE.

Suprafața cultivată a României în 1910. Serviciul statisticii din ministerul agriculturii și domeniilor de sub direcția dlui L. Colescu a

stabilit definitiv suprafețele cultivate pe întreaga întindere a României, în anul curent 1910. Acest interesant tablou va apare în curând în »Monitorul Oficial». Dăm în cele ce urmează cifrele esențiale ale tabloului.

Numărul total al agricultorilor în anul acesta se ridică la 1.091.925, din cari 3806 agricultori mari, iar 1.088.119 agricultori mici.

Grâul s'a cultivat pe o suprafață de 1.948.217 hectare; secara pe 173.861 ha.; orz și orzoalca pe 549.391 ha.; ovăs pe 446.769 ha.; porumb pe 1.986.259 ha.; melu pe 27.428 ha.; rapița pe 95.940 h.; în pe 13.402 ha.; cânepa pe 5.808 ha.; fasole, 28.351 ha. (în teren propriu); mazăre, 9429 ha.; cartofi 10.292 ha. (în teren propriu); sfeclă pentru zahăr, 13.660 ha.; tutun 9.528 ha.; lucernă și trifoi, 48.453 ha.; alte fânețe artificiale 85.629 ha.; fânețe naturale 395.660 ha.; Vii, (pe rod) românești 60.358 ha.; americane 13.679 ha.; pruni, 70.395 ha.

Total general al semnăturilor, fâneațelor și sădriilor se urcă deci, pentru anul 1910, la cifra de 6.036.540 hectare. Din această înhectare din anul 1908.

Totalul semnăturilor și fâneațelor, fără sădrii (adică fără livezi pe pruni și vii), în 1910, este de 5.878.046 hectare. Din această întindere marii agricultori au cultivat 1.914.767 ha., față de 1.851.959 din anul trecut; iar micii agricultori au cultivat 3.963.279 ha, față de 3.947.311 din anul trecut 1909.

Pământul luat cu dijma de micii agricultori, în 1910, a fost de 657.319 ha., față de 719.992 în 1909. Cel luat cu arenda în bani tot de acest sol de agricultori a fost de 650.574 hect față de 603.419 cât a fost în 1909.

Barba de sădri și electro din Budapesta.

Budapesta, 14 Septembrie 1910.

Prețul cerealelor după 100 litr. a fost următorul:

Cărbuni	
De Tisa	21 K. 30
Din comitatul Albe	20 » 63
De Pesta	20 » 80
Bănățeanesc	20 » 70
De Bacău	21 » 20
Secară de calitate I.	14 » 45
Orzul de nutreț, calitate I.	13 » 70
Ovăs de calitate I.	16 » 55
Securuz	11 » 35

La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religione	—40
» » » Simple istorioare religioase morale	—30
» » » Istorioare biblice	—30
» » » » bisericești	—30
» » » » (1910)	—30
Nicolae Crășmariu. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescrise pentru clasele II III și IV ale școalelor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
» » Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	—40
Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școale elementare.	—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—40

A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
A patra carte de de cetire de Iosif Moldovan și consoții.	—60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40

Scrierile dlui Iuliu Vuia

(Aprobate de înaltul minister.)

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—07.
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor VII.	—40
Instrucția metodică a metodei sunetelor VII	—80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.	—36
» » » » clasele III și IV.	—60
» » » » V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
» » » istoria naturală.	—60
» » » fizică și chimie.	—50
» » » economie.	—56
Carte de învățură pentru ultimii ani ai școlii primare și pentru cursurile de repetiție economice.	1-50
Curs practic de istoria literaturii române de Iosif Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50
Geografia Ungarie pentru școalele populare de Iosif Stanca.	—30
Manual de gimnastică de Ioan Prodan.	—60
Rugăciunile școlariilor, cântări bisericești.	—50

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caiete pentru caligrafie română, germană, dictando și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 fl. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 l. și 1-80. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare Tampane. Ceruze de piatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tăblițe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tăblițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:	
Dr. Onisifor Ghibu: Ziaristica bisericească la Români. Studiu istoric	2.—
» Limba nouălor cărți bisericești	1.—
» Der moderne Utraquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule	2.—
» O călătorie prin Alsacia Lorenă. Țara și școlile ei	—75
*	
Tib. Brediceanu: Aurora. Vals pentru piano	2.—
» Rândunica. Vals pentru piano, ed. II-a	2.—
» Preludiu și hora compuse pentru piano. Ed. II-a	2.—
» Viorele. Vals pentru piano. Ed. II a	2.—
*	
Biblioteca Lumina à 30 fil + 5 fileri	
Nr. 1 Em. Gârleanu, Trei Vedenii.	

Nr. 2 H. de Balzac, Călăul, traducere de A. Mândru.

Dr. Vasile Suciu profesor, Hipnotism și Spiritism. Studiu critico teologic 1 cor. 50 fl.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. scrieri complete, romane, nuvele, poezii traduceri călători etc. etc.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: **Librăria »Tribunei«** Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Administrației.

Petru Coman Govoșda am primit 2 cor. abonament până la 1 August 1910.

Teodor Nichi Șiștaroveț. Am primit 2.50 cor. în abonament până la finea anului 1910.

Lezar Draghici, Mesici. Am primit 4.50 abonament până la finea anului 1910.

Ștefan Cărăbaș Bobola, am primit 4.50 cor. abonament până la finea anului curent.

George Giura Gilad, am primit 4.16 for. în abonament.

Ioan Cocora Cacova am primit 2.50 abon. până la finea a. c.

Ioan Belc Șișclău am primit 2.50 abon. până la finea a. c.

Mitru Dan Șișclău. Am primit 4.50 cor. abon. până la finea a. c.

Gligor Popescu Șiștareveț. Am primit 2.50 cor. abonament până la finea a. c.

Ioan Foaiș Buzias aveți de plătit 1.25 cor. până la finea anului 1910.

Nicolae Cîrciu Bobda. Am primit 5 cor. abonament până la finea anului 1910.

Simeon Bărdariu Gilad. Am primit 2.50 abonament până la finea anului 1910.

Iosif Jița Vrani. Am primit 2.50 abon. până la finea anului 1910.

Constantin Cherdu Sam, Am primit 2.50 cor. abon. până la finea a. c.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu.**

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer E#z. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

**Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește**

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Se caută un arîndator.

(dela 1 Octomvrie a. c. pe un an sau eventual pe mai mulți ani).

Pentru o grădină în sat de 2 jughere, pe care se află:

1. O moară de apă cu 2 pietrii;
2. O piuă de pănură cu 2 lăzi;
3. O scălmănătoare de lână;
4. O mașină de ulei cu 2 turte;
5. O mașină de îmblătît.

Toate sunt purtate de apă din un centru comun și sunt între împrejurările cele mai favorabile. Pentru eventualele trebuințe este pădurea morii de 4 jugăre.

Doritorii — sunt a se adresa lui

Grigoriu Popescu, preot
up Felsőszöcs. Alsószöcs.

Se primesc 2 băieți

în prăvălia mea de șpețerie și fier, să cere să aibă și școală ceva mai bună. Doritorii să se adreseze lui **Const Gh. Balog**, Câmpeni (Topánfalva). — 1

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. c.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea or. publ.c asupra împrejurării, că chiar buna cuvîntă ar aduce cu sine ca bisericile noastre romă ești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. ofițil și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,
sculptor și auritor în Berllște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

AVIS!

Se caută la Pensionul model de fete din Turnu-Severin, România:

1. **O bucătăreasă** foarte pricepută în arta culinară, fără vițiu și cinstită. Ofer 45 lei lunar.
2. **Un rîndaș**, ca ajutor bucătăresei, cinstit, muncitor. Ofer 25 lei lunar.
3. **O tată sau femeie în casă**, care să știe nemțește, harnică, pricepută și cinstită. Ofer 25—30 lei lunar. Angajamentele se fac anual.

Adresați scrisori Directoarei

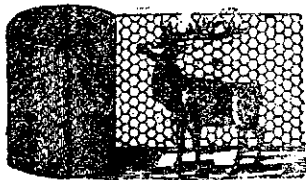
Maria P. Marinescu.

8000 coroane câștig curat!

Gaut un soț (companist) cu un capital de 5—6000 cor. pentru înființarea unei prăvălie, de manufactură, în un oraș în centru Bănătuului, respectivul nu e lipsă să fie chiar comerciant, suma de sus o posed și eu, atât pentru capitalul său, cât și pentru câștigul de sus **garantez!** Doritorii binevoiască a se adresa administrației ziarului »Tribuna« în Arad.

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vîntoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, V., Aréna-ut 126 sz.

Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și stururi pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4 1/2% se mijlocesc împrumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărițare de preț **orice mașini agricole**, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, **mori**, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare **2 mașini de sămănat**, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un ofițiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mátväs :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuștătarul Koch).

ANUNȚ.

In cancelaria advocațională a subscrisului
un candidat de avocat
cu praxă îndată afă aplicare pe lângă condițiuni favorabile. — Reflectanții să se adreseze subscrisului comunicând condițiunile.

Dr. Gavrița Suci, avocat
Hațeg — Hátszeg.

Illustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la »Librăria Tribune!«.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de sticlă prima calitate, azuriu Cor. 44 —
Vin de masă „ „ „ 46 —
Vin de Rizling prima calitate „ 48 —
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 50 —, 56 —, 60 —. Apoi vinuri: Schiller Cor. 44 —. Vin roșu (Bikavér) 50, 80 și 90 — de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

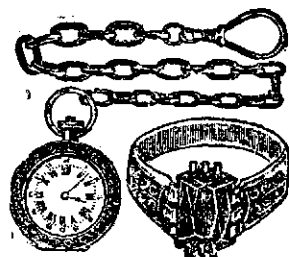
Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și gluvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.
Dela 1 Octomvrie 1910 în Markt-platz No. 5.

Depozit bogat de
tottfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel
Articlit de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștințios.

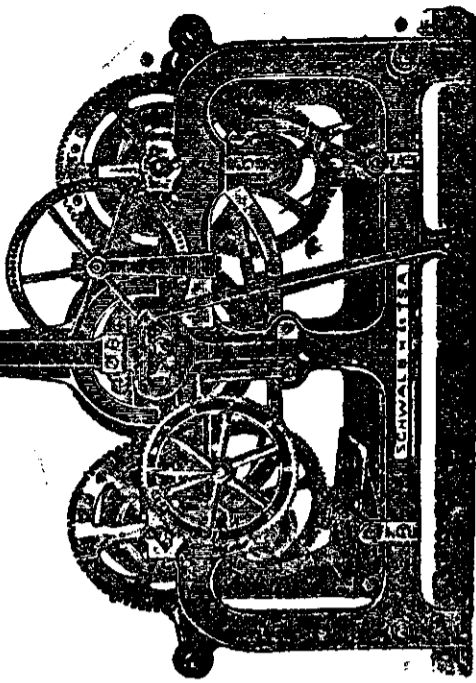
Un practicant de farmacie

cu praxă de un an sau doi ani, care posedă și limba germană, află imediat aplicare pe lângă un salariu de 20 respective 30 coroane și tot viptul, în farmacia **Virgil Vlad, Gyulafehérvá.**

**SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.**

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
Preliminar gratuit.

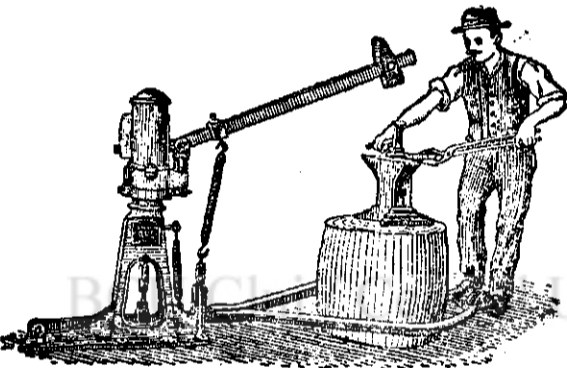

Important pentru lăcățari și fauri.

Clocan barost patentat ce se poate ține în mână cu piciorul
Invenții de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vânzători
Fabrica **Solymos Testvérek** Arad, Kölcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

Tabele de Istoria naturală

Tipărite în mai multe colori și întinse pe carton în mărime 32x42 cm. bucata.

Seria de 90 bucăți cu 45 Cor.

Tabele de cetire românești 6 Cor.
„ „ „ **ungurești 4x80 C.**

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.

TUNNER CORNEL industrie de marmoră și granit.

Timișoara-Fabric, Andrassy-út Nr. 22.
Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. Nr. 4.

Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de

gust frumoasă și cu prețuri moder.

Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca orice concurență.

Recomandându-mă eu public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție sigur e contra focului și spargerii.

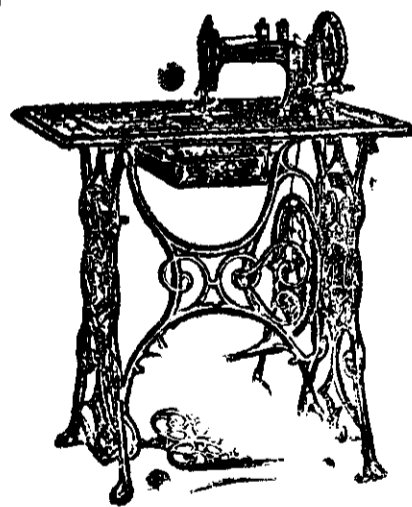
Casse cu panțere de oțel, tresoare și antrepozite panțerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panțerate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv

mehanic, prăvălie de mașini de cusut și biciclete în SIBIU Nagyszeben, Gr. Ring 19.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate cu prețuri moderate. — Singura vânzare de mașini de cusut PFAFF și SEIDEL & Neumann; luntrița rotundă, luntrița lungă, luntrița centrală în mașini rotunde pentru familie și ateliere.

Biciclete: Dürkopp și Stirla.

Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete. Tot felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului, un atelier de: **tâmplărie**: (măsar) unde efectuează orice lucrări ce se țin de bransa aceasta, tot felul de mobile, precum și orice lucrări de edificii.

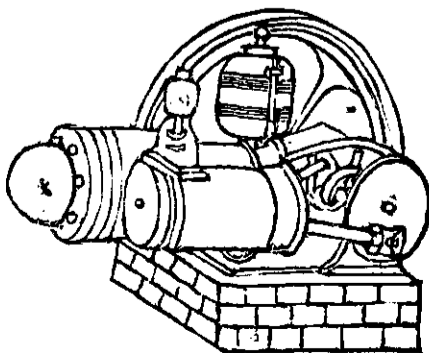
Regând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștințios. —

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN—SZEGED.

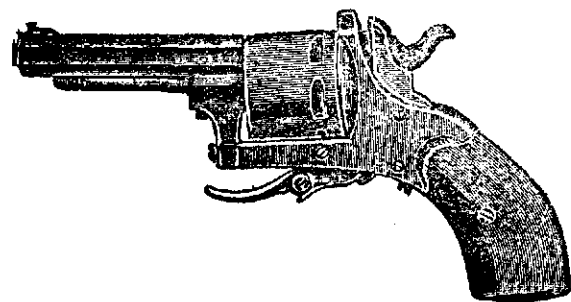
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

Frații Burza

Nr. telefonului 604.

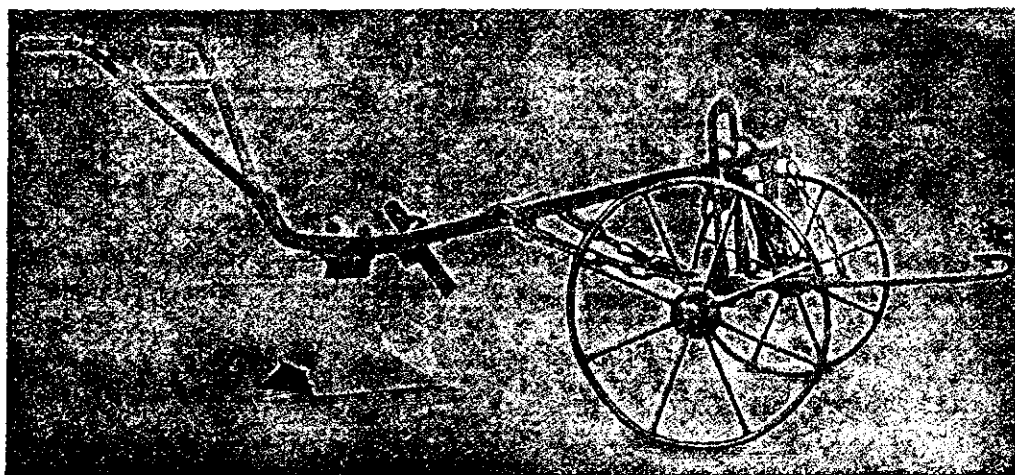
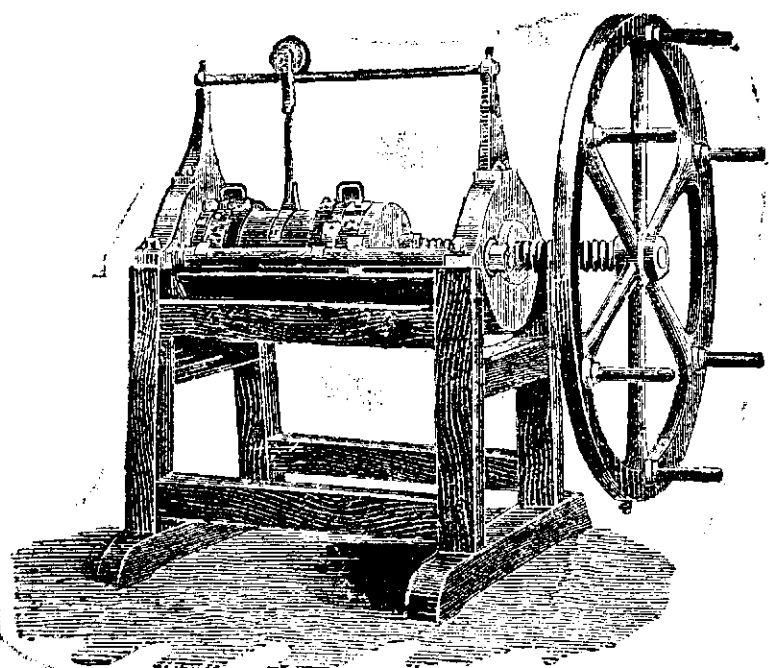
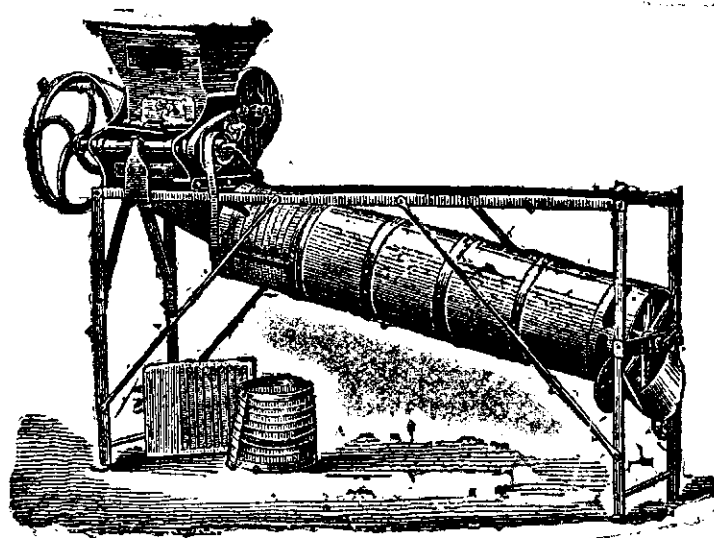
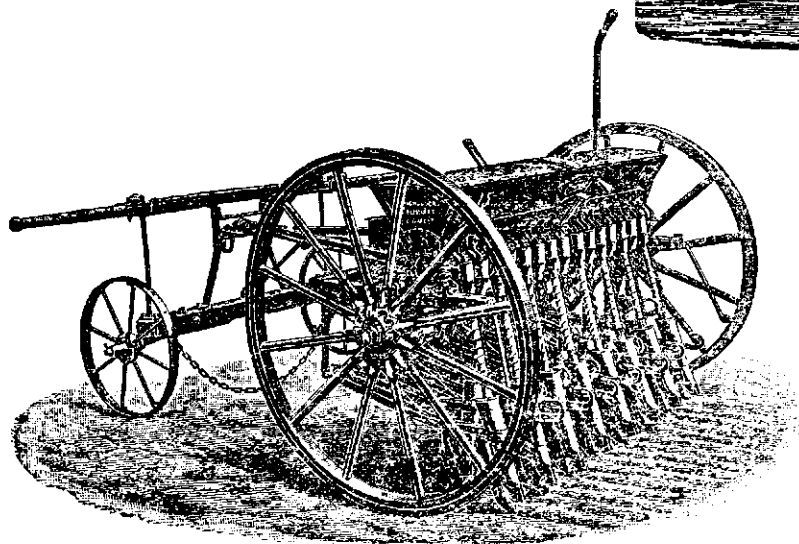
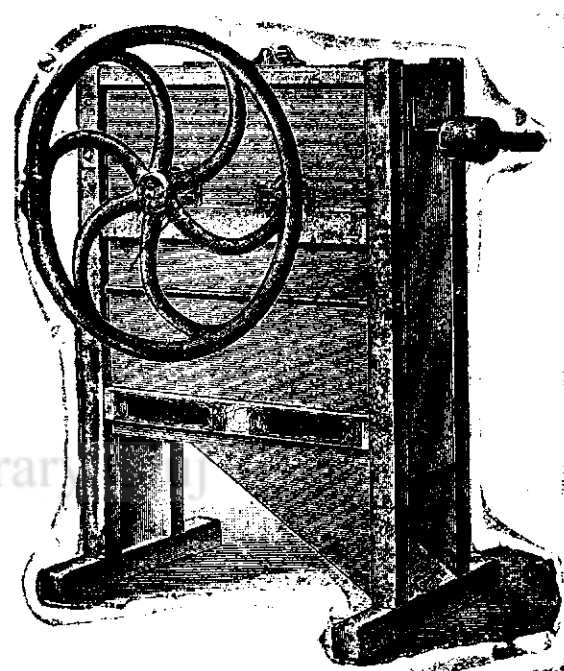
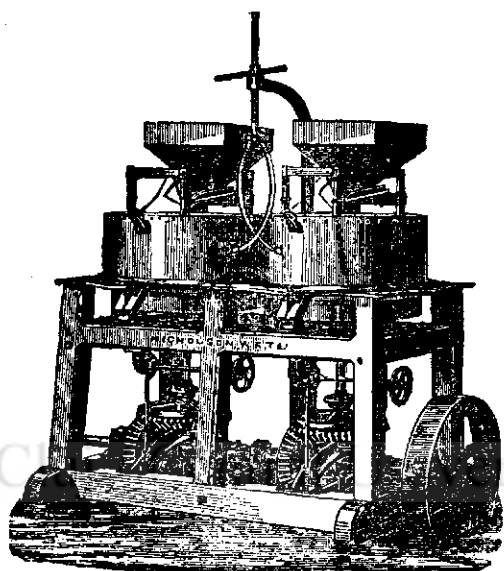
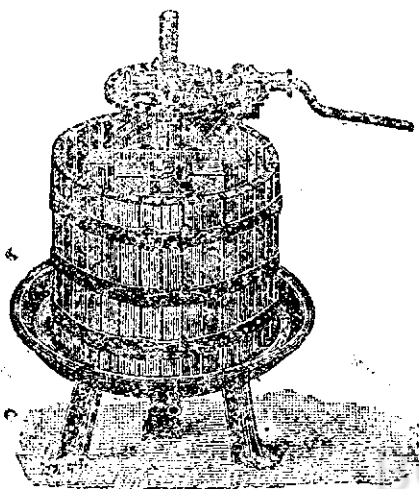
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și totfelul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Agentura generală a fabricii de mașini Nicholson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

- lustratori de sticlă și fabricanți de oglinzi;
- pictură specială pentru geamuri de biserică.

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

Celebrele
motoare originale

„OTTO”

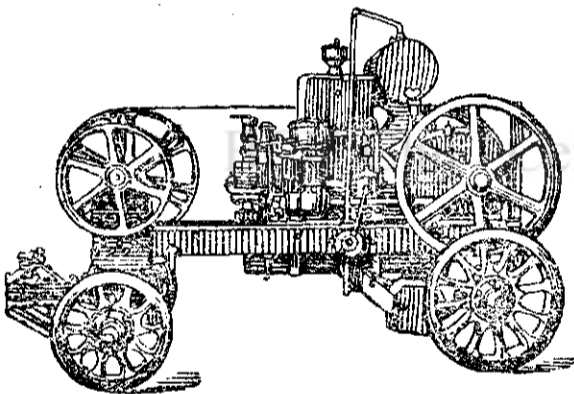
cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000

în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebită moale pelea, nu-i unșuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. O cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal.

Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împărștiarea acestuia 50 fil.

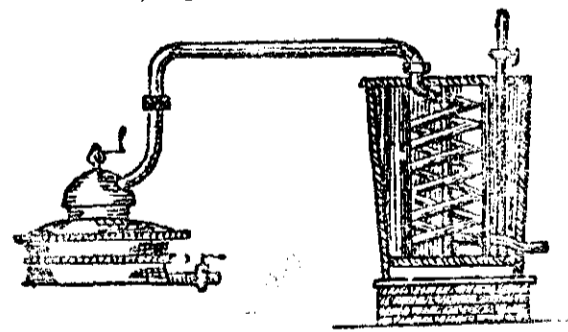
Schuster Hans, arămar Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucrări necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

Vase de fier
cafea, vase de
spălat și curățit.

Primește montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate. —

Comandele se execută prompt.

INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9-

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietri artificiali pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

